ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ԳԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER,** American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԱՊՐԻԼ 16, 1910. Ն՝ 16

ՍԸՐՊԻՍՔԱՆ
ՎԷԼԻ Ի 'ԱՀՏԸ ԿԷՕՐԿ

ՍԸՐՊԻՍՔԱՆ
ԳՐԱԼԸ ՓԷՔՐՕ

اوه‌دار هفته‌لق غزته — درسعادتده بابل هاوسده — مدیر مسئول - صمویل ق. هاروتیونیان

ԳԻՐՔ՝ԻՆ
Անկելիսի 40 Ղրշ.
Ամերիկա Իլիւն 2 Տոլ.
Ինկիլիթերա „ 8 Շիլին
Մեմ. սահիթ „ 10 Ֆրնգ.

Էլտեն Նուսխէսի 40 փր.

Ի՛նտ՝ թ գրյմէթլէրի մի՛թէսիլ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՄԷ
ԱՆԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐԳՄԷ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
Միւ՝էլլիֆլիր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Ճ. Գ. Գրիգորեան
Մ. Մինասեան
Պայպըլ Հաուս,
Տէր ի Սա՛ատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S BARNUM
H. K. KRIKORIAN
M. MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple. Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10

Single Copy 40 Paras

Advertising rates on application

ՅԱՅՆԹԱՊ ՓՐՕ. ԷՅԹԱՄԽԱՆԷՍԻՆԷ 1909 ՏԱՆ 1910 Ա. ԴԱՏԱՐ ՎԷՐԻԼԷՆ Ի՛ԱՆԷԼԷՐ

Լէր՝ ի՛Օ.Մ. 127.20 ի՛ԲԷԴ՝ԲԷՅԼԷ

6 Խաթուն Գրաճեան, 15 Տօնիկ Խէլֆէեան, 23.30 Եէմիմէ Խէլֆէեան, 11.35 Եւնիկէ Կիւլէսէրեան, 6 Կիւլինա Դանիէլեան, 5 Մարիամ Դանիէլեան, 11.35 Մէննուշ Իշխանեան, 11.35 Պէաթրիս Իշխանեան, 23.30 Ազնիւ Արսլանեան, 12.10 Վիգթոր Գապագեան, 16 Արուսեակ Աբգարեան, 23.30 Էպրուհի Նազարեան, 23.30 Ովսաննա Դ. Մանուկեան, 10 Պէհիյէ Դ. Մանուկեան, 11.35 Մէննուշ Գապագեան, 12 Վիգթորիա Ա. Լեւոնեան 23.30 Վահիտէ Մաթոսեան, 11.35 Եսթեր Իշխանեան, 6 Խաթուն Մաթոսեան, 6.10 Մարիամ Նուրիխանեան, 4.35 Զարուհի Հապիպեան, 12 Նոյեմի Պոյաճեան, 30 Ովսաննա Արսլանեան, 9.30 Մարիամ Փազարպաշլեան, 15 Սուլթան Հալէպլիեան 6 Լուսիա Խէլֆէեան, 2.30 Եսթեր Պ. Պարսամեան, 9.30 Լուսիա Գրիգորեան, 2.20 Ճէմիլէ Խարաճեան 6 Խաթուն Դ. Մանուկեան, 11.35 Էպրուհի Դ. Մանկուեան, 11.35 Ովսաննա Պիրէճիկլիեան, 23.30 Փէրուզ Թաթարեան, 23.30 Տիկին Պարսամեան, 11.35 Աննա Հասըրճեան, 11.35 Սաթենիկ Հասըրճեան, 15 Մարիամ Պապիկեան, 12 Կատար Մաթոսեան, 12 Նարդուհի Մանուկեան, 20 Փոթուգ Տայլեան, 15 Վարդենի Տէմիրճեան, 22 Տիկ. Հասըրճեան, 50 Տիկին Մարաչլեան, 15 Փորիս Կիւլէսէրեան, 48 Տիկ. Ցակոբ Խալֆէեան, 50 Տիկ. Խարաճեան, 25 Տիկ. Մ. Հատիտեան, 25.20 Տիկ. Մաթոսեան, 17 Տիկ. Ճ. Քէօչկէրեան։

Ամբոխէ+էլէրոէն պէհէրի պոխի եարըմ լէր՝ ի՛Օ.Մ.Ի Վէրմէշ ոէր։ Վեր. Մանասէ Փափազեան, Վեր. Համբարձում Աշճեան, Տօգ. Հապիպ Նազարեան, Գրիգոր Պարսամեան, Եուսուֆ Պարսամեան, Նազար մեծ Գէորգեան, Միսաք Նուրխանեան, Մովսէս Հասըրճեան, Հապիպ Քիւրքճեան, Տօգ. Յարութիւն Խէլֆէեան, Յովհաննէս Ճէմէլեան, Գրիգոր Սարգիսեան, Կարուճ Պիրէճիկլեան, Եագուպ Պիրէճիկլեան, Յարութիւն Պիրէճիկլեան, հաճի Յարութիւն Խաչատուրեան, Ս. Մաթոսեան, Աբրահամ Պապիկեան, Ցակոբ Սիմոնեան, Պօղոս Հասըրճեան, Յարութիւն Ա. Լեւոնեան, Ածատուր Կիւլէսէրեան, Ցակոբ Ապէճիեան, Յարութիւն Քիւրքճեան, Ճիրճի Զամիչեան, Յարութիւն Արսլանեան, Յովհաննէս Արսլանեան, Աւետիս Արսլանեան, Յարութիւն Խարաճեան, Միսաք Մաթոսեան, Յովհաննէս Պոզեագալեան, Կարուճ Դ. Մանուկեան, Նուրի Դ. Մանուկեան, Գէորգ Լոշղաճեան, Ցակոբ Մանուկեան, Յովհաննէս Արգարեան, Տօգ. Գէորգ Սարգիսեան, Սահակ Մուրատեան, Գրիգոր Տէմիրճեան, Կարուճ Վարպետեան, Մովսէս Հապիպեան, Փրոֆ. Զէնոբ Պէզճեան, Վեր. Ցակոբ Պիւլպիւլեան, Եղիա Լեւոնեան, Մէննուշ Ճէպէճեան, Բահէլ Լեւոնեան, Մարիամ Պէզճեան, Նուրիճա Պէզճեան, Սուլթան Քիւրքճեան, Հռիփսիմէ Նազարեան, Մարիամ Կիւլէսէրեան, Մարի Սարգիսեան, Եսթեր Պարսումեան, Մէրիյէ Տօգ. Սարգիսեան, Մէննուշ Խարաճեան, Սէյտի Պապիկեան, Լուիզա Տօգ. Լեւոնեան, Հաճի Խանըմ Քիւրքճեան, Եսթեր Սարգիսեան, Կիւլիւնա Գրաճեան, Վահիտէ Պիրէճիկլեան, Սիֆորա Շնորհօքեան։

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՏԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՄԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԱՊՐԻԼ 16, 1910 Ն՝ 16

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԱՐ

«ՆԷ՝ ՄԻԻՊԱՐԷՔ ՏԻՐ ԲՈՒՀՃԱ ՖԱԳԻՐ ՕԼԱՆԼԱՐ»
(Ց. Դ. Գ.)

Գ.ԸՇ կէչիպ կիթմէքտէ վէ կէճէլէր գըսալմագտա տը։ Լաքին չու կէչմէքտէ օլան մէվսիմին ֆուրսաթլարընտան քիմլէր իսթիֆատէ էյլէմիշ տիրլեր տէյիւ սիւ՝ալ էթսէք, պիլա չիւպհէ Բապպըմըզըն սէօզլէրի իլէ ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր օլուպ տէյէճէյիզ, «Նէ՝ միւպարէք տիր բուհճա ֆագիր օլանլար,» Թէրպիյէսիզ վէ ճահիլ օլտուգլարընը հիսս էյլէյէնլէր թա'լիմ ու թէրպիյէ իսթիհսալընա չալըշտըլար, օգումագ պիլմէյէնլէր օգումագ էօյրէնտիլէր, եէնի լիսանլար թահսիլինէ լուզում հիսս էտէնլէր լիսանլար էօյրէնմէնին եօլարընը տիւշիւնտիւլէր. Թէքսիր ի մա'լիւմաթա իհթիյաճ կէօրէնլէր գոնֆէրանսլարա կիթտիլ։ Լաքին քէնտի քէնտիլէրինի պիր չէյ պիլիր զանն էտէնլէր, վագթլարընը էյլէնճէլէր իլէ կէչիրտիլեր, թահսիլ ի 'իլմէ լուզում կէօրմէյէնլէր գահվէլէրտէ վէ մէյխանէլէրտէ էվգաթ կիւզար օլտուլար։ Վէլհասըլ քէնտիլէրինի բուհճա ֆագիր սայանլար զէնկին օլմաղա, քէնտիլէրինի աճ սայանլար տօյմայա սա՝յ ու ղայրէթ էթտիլեր վէ պիթթապի՝ ազ չօգ տօյտուլար, ազ չօգ եէնի չէյլեր էօյրէնտիլեր. լաքին քէնտիլէրինի զէնկին սայանլար տահա ֆագիր օլտուլար, թօգ ըզ տէյէնլէր տահա զիյատէ աճըգտըլար։

Հիչ տէյիլ իսէ Տէրիսա'ատէթտէ չէհրին միւթէ'ատտիտ թարաֆլարընտա Թիւրք վաթանտաշլարըմըզըն նիչէլէրի բուհճա վէ ֆիքրճէ ֆագիր օլտուգլարընը կէօրէրէք սիւրիւ սիւրիւ կէճէ մէքթէպլէրինէ կիտիպ օրատա միւթէնէվվի՝ մէս՝ելէլեր հագգընտա թահսիլ ի մա'լիւմաթ էթմէքտէ պուլունտըլար։ Ֆրանսըզճա, Ինկիլիզճէ, Թիւրքճէ, Թէվարիխ վէ սա՝իրէ թահսիլինէ սա՝յ էթտիլեր։ Պա՝զը կէճէ մէքթէպլէրինտէ եիւզլէրճէ թալեպէնին թահսիլ իլէ էվգաթկիւզար օլտուգլարընը կէօրմէք փէք խօշ իտի։

Ենէ Իսթանպօլտա կէչէն գըչ զարֆընտա էրմէնի վէ սա՝իր Խրիսթիյան կէնճլեր տախի թա'լիմ ու թէրպիյէյէ իհթիյաճլարընը կէօրէրէք, կէճէ մէքթէպլէրի վէ գլիւպլեր քիչատ էյլէմիշ իտիլեր։ Օնլար 'աճէպա պու սէնէ տախի տէվամ էյլէմի՞շ մի տիրլեր։ Մա՝էթթէ՝էսսիւֆ զիքր էթմէյէ մէճպուր իդ քի պու գըչ զարֆընտա էօյլէ օլմամըշ տըր։ Կէչէն սէնէ աչըլմըշ օլան կէճէ մէքթէպլէրինին նիչէսի պու սէնէ տէվամ էթմէմիշ, վէ պա՝զը էտէպիյաթա 'ա՝իտ գլիւպլեր գահվէխանէլէրէ թէհավվիւլ էյլէմիշ տիր։ Կէօրիւնիւյօր քի պիզ զէնկինլէշտիք, պիզ տօյտուգ, պիզիմ իչիւն թա'լիմ ու թէրպիյէյէ օ գատար լուզում կա իհթիյաճ գալմամըշ տըր։

Պալատաքի գա'իտէ տա՝իմա հագիգաթ տըր, «Նէ՝ միւպարէք տիր բուհճա ֆագիրլեր։» Քէնտի ֆագրընը, 'աճզընը, իհթիյաճընը հիսս էտէն քիմսէ բահաթսըզ օլուպ պէրէքէթ մէնպա՝ընը արար. . վէ օ մէնպա՝ը պուլուպ պէրէքէթէ նա՝իլ օլուր։

Մէչրութիյէթ վէ հուրրիյէթ քէնտի զաթընտա պէրէքէթ տէյիլ տիրլեր, անճագ պէրէքէթլեր թահսիլ էթմէմիզէ վասըթա վէ ֆուրսաթ վէրիրլեր։ Ճափոնտան թութ տա Զինի, Հինտիսթանը, Իրանը, Ռուսիայը, պիթիւն Էվրոփայը վէ Օգիանոսըն ատալարընը սարսան, չու պէօյիւք մա՝նէվի ինգլիզտան պիզիմ մէմլէքէթիմիզ տախի միւթէ՝էսսիր օլմուշ իսէ տէ, օնտան պիզիմ տէ

խաթիֆատէ էտիպ էթմէմէմիզ, պիզիմ բուհճա ֆա-գիր օլտուղըմըզա ինանըպ ինանմամըզա մուհավ-վէլ տիր։ Տիւնեանըն էն մուհաֆազաքեար գավմը օլան Զինլիլէր պիլէ արթըգ տիւնեանըն մէրքէզի Զինմաչին օլտըղը էֆքեարընտան վազ կէչիպ, օ-գումազա վէ էօյրէնմէյէ պաշլամըշլար իսկ, պի՞զ նիչիւն պու հալտէ տէվամ էտէլիմ։ Շու կիւնլէր-տէ զիյարէթ էյլէտիյիմիզ նիչէ մահալլէրտէ էրմէնի ճէմա'աթլարըն պու գըշը քէնտի ֆագիրլիքլէրինի տույմայարագ կէչիրտիքլէրինի տէրին էսէֆ իլէ միւշահէտէ էյլէտիք։ Գօրգարըզ քի նիչէ եէրլէրտէ էրմէնի ճէմա'աթլար քէնտի գօնչուլարը օլան տիկէր պա'զը գավմլարըն ճէհալէթինէ պագըպ, քէնտիլէրի փէք 'ալիմ վէ զէնկին սայլյօրլար. վէ պիթթապի' թա'լիմ ու թէրպիյէ էմրինտէ իհմալ պուլուն-նույօրլար։ Հալ պու քի պիզ քէնտի քէնտի-միզի գօնչուլարըմըզլա մուգայէսէ էթմէլի տէյիլ իզ, անճագ հալիմիզի քէչֆ վէ թա'նին էթմէլի իզ։

Վագա'ա պիր ճիհէթ վար տըր քի, օ խուսուս-տա տիկէր գօնչուլարըմըզլա հէմհալ իզ. պու մէմ-լէքէթ էհալիսինին թա'լիմ ու թէրպիյէսի 'ալէ'ու-մում լիսանլար վէ թիճարէթ ուսուլլարը միսիլու մէրգուէթ պիր գավմըն թա'գիպ էտէճէյի մատտէ-լէր հագգընտա տըր։ Միւսթագիլ միւթալա'ա, ֆէնների թէհարրիյաթ վէ իսթիրա'աթ միսիլու 'ագ-լի ֆա'ալիյէթ պիզիմ իչիւն զարիպ վէ էճնէպի հալլար տըրլար։ մէմլէքէթիմիզին փրօկրամընտա էտէպիյաթըմըզտա, թիճարէթ վէ սէն'աթըմըզտա պու 'ունսուրլար էքսիք տիր։

Եվվէլա պիլելիմ քի, թիճարէթիմիզի, հիւքիւ-մէթիմիզի, օրտուլարըմըզը վէ պիւթիւն հայաթ ը իճթիմա'իյէմիզի միւսթագիլ միւթալա'ալար իլէ ի-տարէ էթմէնին վագթը կէլմիչ տիր։ Մէմլէքէթի-միզին սէրվէթ մէնպա'լարընը էճնէպիլէրին փա-զարկեահընտա միւզայէտէյէ գօյարագ մէմլէքէ-թիմիզին հագիգի սէրվէթինի արթըրամայաճաղըզ։ Հէման շու Ասիա ի Սուզրանըն մա'տէնլէրինի ալ, պունլարը Էվրօփալըլարա սաթմագլա պիզիմ է-հալիմիզ զէնկին օլմայօր, համմալ վէ 'ամէլէ օ-լույօր։ Հիւքիւմէթ ումուրումըզըն տիւմէնինի տիւվէլ ի մու'ազզամա իթթիհատընըն տա'իմա թէ-պէտտիւլ էտէն միւվազէնէսինի մէհարէթլէ իտարէ էտէրէք, վէ պիրինի տիկէրի 'ալէյհինէ թէչվիգ է-տէրէք իտարէ էթմէք խիւլեասընտան վազ կէչմէլի իզ։ Պիզ տէրունի մէմլէքէթճէ հէր մու"ախէզէյէ մուգավէմէթ էտէպիլէն պիր գա'իմ մէսլէք իթթի-խազ էթմէլի իզ։ Թիճարէթ վէ սէն'աթտա էսքի չարգ օյունլարընտան գաթ'ը իւմիա էտիպ թապի-'աթ գուվվէթլէրինի, վէ թէքեամիլտէ ճարի օլան գավա'իտ ի քիւլլիյէյի քէչֆ վէ թաթպիգ էթմէքտէ քէնտի նէճաթ իւմիտիմիզի արամալը իզ։ Օրտու-լարըմըզ սալթ պիր թագըմ փլանլար եա ֆիզիգի գուվվէթ զօրու իլէ տէյիլ, անճագ ֆէնների թէր-թիպաթլա զաֆէր չալապիլիրլէր։

Իմտի պու հագիգաթա իման էթմէմիզ վէ պու խուսուսլարտա ֆագրըմըզը հիսս էթմէմիզ մու-վաֆֆագիյէթիմիզին իլա վէ էլզէմ չարթը տըր։

«Նէ՞ միւպարէք տիր բուհճա ֆագիր օլանլար» զիրա օնլար զէնկին օլաճագլար տըր։

ՈՒՖՈՒԳ

(Հ. Մ. Ալէն)

Մր. Բօղէվէն վէ Փափ. Մր. Բօղէվէլթին Բօմայը զիյարէթի միւնասէպէթիյլէ պիր հատիսէ վու-գու' պուլմըշ տըր քի, կէրչի պատի ի էմրտէ գա-պիլ քի փէք օ գատար մուհիմմ կէօրիւնմէզ իսկ տէ, չայան ը տիգգաթ տըր, զիրա պու քէյֆիյէթ տիւնեանըն իբի մէշհուր զաթլարընը հէր քէսին կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրիր, վէ պիր թարաֆտան միւսթագիլ պիր զաթըն սաղլամ 'իզզէթի նէֆսինի տիկէր թարաֆտան տախի միւթէ'ասսիպանէ վէ միւթէ'աննիտանէ պիր բիվայաթփէրէսթլիյին 'ա-թալէթ վէ հարէքէթսիզլիյինի կէօսթէրիր։ Պու հատիսէնին Թայֆտա նէչր օլունան թաֆսիլաթը օ գատար գըսա վէ անա տա'իր պէյանաթը օ գա-տար հագգինասանէ տիր քի Թայֆըն Ապրիլ 5 թարիխլի նուսխէսինտէքի պէնտին պիր գըսմընը իգթիպաս վէ տերճ էթմէյէ իճթիսար էտէր իզ։

«Խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Մր. Բօղէվէլթ տահա Նիլ ի ապեազտա պուլունուր իքէն, Մ. Ա-մէրիգանըն Բօմա սէֆիրինտէն, քէնտիսինին Փափ հազրէթլէրի իլէ պիր միւլագաթ իճրա էթմէսի ի-չիւն թէտապիր ի մուգթազիյէյի իթթիխազ էթ-մէսինի ըճճա էթմիչ տիր։ Մր. Լիյմըն՝ կէօրիւ-նիւր քի պու միւլագաթըն թէրթիպի իչիւն Բօ-մատա քեա'ին Ամէրիգա գօլէճի նազրընա միւ-բաճա'աթ էթմիչ տիր։ Հէր նէ հալ իսկ ճէվապ օլ նազրը վասրթասըյլէ վէրիլմիչ վէ Մարտ 23տէ Մր. Բօղէվէլթէ կէօնտէրիլմիչ տիր։ Պունտա Փա-փա հազրէթլէրինին Ապրիլ 5տէ Մր. Բօղէվէլթի հուզուրընա մէմնունիյէթլէ գապուլ էտէճէյի պիլ-տիրիլմէքտէ իսի։ Ճէվապ պուրատա տուրմըշ օլ-սա իսի, փէք էյի օլուր իսի իսկ տէ, թէ"էսսիֆ օլունուր քի ճէվապտա պունտան տահա իլերիյէ վարըլարագ «Մր. Ֆէյրպէնքսըն գապուլընը իմ-քեանսըզ գըլմըշ օլան հաճիսէ կիպի պիր հատի-

սէնին վուգու՛ պուլարագ միլլագաթը իճրասընա մանի՛ օլմայաճաղընա պիր իւմիտ տախի պէյան օ-լունմըշ տըր։ Պու հատիսէնին թաֆսիլաթը ինկիլիթերրատա 'ալէլ 'ումում մա'լիւմ տէյիլ տիր. ֆագաթ կէօրիւնիւր քի կէյէն Փետրվարըն իպթիտալարընտա Ամէրիգանըն սապրգ բէ՞իսի հիւքիւմէթ վէքիլէրինտէն պիրիսի օլան Մր. Ֆէյրպէնքս, Փափա իլէ միլլագաթ էթմէք արզու էթմիշ վէ միւշարիլէյհին իշպու արզուսը իսա՛ֆ էտիլմիշ օլտըզը հալտէ, միւշարիլէյհ Բօմատա քեա՞ին Մէթոտիսթ քիլիսէսինտէ իրատ էթտիյի պիր նութգ սէպէպիյլէ Վաթիգանը հագգը եախօտ հագգսըզ օլարագ օ գատար կիւճէնտիրմիշ տիր քի, Փափա հազրէթլէրի անըն իլէ կէօրիւշմէքտէն իմթինա՝ էթմիշ տիր։ Մր. Բոզէվէլէթ տէրհալ «Վագա՛ա կէրէք չախսէն կէրէք պէօյիւք պիր քիլիսէնին բէ՞իսի սըգիէթիյլէ զայէթլէ հիւրմէթ էթտիյիմ 10նճը Պիոս Փափայա թագտիմ օլունմագտան մէնմնուն գալը, վէ անըն պիր քիմսէյի հուզուրընա գապուլ էտիպ էթմէմէք հագգը՝ը քեամիլէն թէսլիմ ու ի՛թիրաֆ էտէր իսէմ տէ, պէն քէնտի փայրմա հուրրիյէթի հարէքէթիմի թագեիտ վէ թահտիտ էտէն հէր նէվ՝ չարթլարը գապուլտան իսթինքաֆ էտէրիմ,» տէյիւ ճէվապ վէրմիշ տիր։ Ամէրիգալըլար գօլէճինին նազրը Մանսինեօր Քէնէտի պունա խիւլասէթին չէօյլէ ճէվապ վէրմիշ տիր։ «Փափա հազրէթլէրի տախի Մր. Բոզէվէլթ հազգընտա Մր. Բոզէվէլթին քէնտիսի հագգընտա իզհար էթտիյի իհթիրամքեարանէ իհթիսասաթ իլէ միւթէհասսիս օլուպ հուրրիյէթի հարէքէթէ հագգը՝ը քեամիլէն թէսլիմ ու ի՛թիրաֆ էտէր իսէ տէ, նէ Փափա հազրէթլէրինին նէ տէ Մր. Բոզէվէլթին մէս՞ուլ օլմատըգլարը անվալէ պինա՞էն, իլգ ճէվապ նամէտէքի չարթլար գապուլ էտիլմէտիքճէ, միլլագաթ իճրա օլունմազ։» Պունըն իւզէրինէ Մր. Բոզէվէլթ Ամէրիգա սէֆիրինէ մէզքիւր չէրա՞իթլէ միլլագաթը գապուլ էտմէյէճէյինի պիլտիրմիշ, վէ Մր. Լիչմըն տախի կէօրիւնիւր քի պու պապտէ կէրէք Մր. Քէնէտիյէ կէրէքսէ Վաթիգանա արթըգ պիր չէյ պիլտիրմէքլիյէ լիւզում կէօրմէմիշ տիր։ Պիր մէնպա՛ը մէվսուգտան չըգան մա'լիւմաթա կէօրէ, Մր. Բոզէվէլթին Բոմայա միւվասէլէթինտէն սօնրա, միւշարիլէյհին Գաթոլիք օլան քեաթիպի պու միւշքիլաթը պէրթարաֆ էթմէք իչիւն պիր չարէ պուլմագ իւզրէ Գարտինալ տէր Վալ իլէ կէօրիւշմիշ, բիվայէթէ կէօրէ պու միլլագաթատա Գարտինալ տէր Վալ, «Պու մէս՞էլէ հիչ պիր վէճհէ պիր տին մէս՞էլէսի տէյիլ տիր։ Մր. Բոզէվէլթ Փափա հազրէթլէրիյլէ կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, Մէթոտիսթ քիլիսէսինէ կիտէճէյի անլաշըլմըշ, հալ պու քի պու քիլիսէ Փափայա գարշը զայէթ չէտիտ նէվ՝տէն զէմմ ու իֆթիրալարտա պուլունմագտա տըր։ Մր. Բոզէվէլթ սա՞իր հէր հանկի պիր քիլիսէյէ կիտէ պիլիր վէ նութգ իրատ էտէպիլիր իսէ տէ, մու՞ախսարէն Մէթոտիսթ քիլիսէսինէ կիտէճէք իսէ, Փափանըն հուզուրընա գապուլ օլունամազ,» տէմիշ տիր։

Սա՞իր հէր հանկի պիր տա՞իրէ ի հիւքմտարի միսիլլիւ Վաթիգան տախի քէնտի ուսուլը թէչրիֆաթիյէսինի քէնտիսի գարարլաշտըրը։ Էլեէվմ մալիք օլտըզըմըզ մա'լիւմաթտան, Մէթոտիսթլէրին թավը ու հարէքէթինին գարտինալ Մէրիտէլվալըն չէտիտ թագպիհաթ վէ մու՞ախազաթընա միւսթահագգ օլուպ օլմատըզընը թա՛նին էտէճէք տէրէճէտէ տէյիլ տիր։ Վէ լաքին անլէր հագգընտաքի պու իթհամաթ վագա՛ա էլեէվմ իսպաթ էտիլմէմիշ իսէ տէ, անլէր քեամիլէն վէ թէմամէն իսպաթ էտիլսէլէր պիլէ սիյասէթչինասլար վէ տիւնեա ատէմլերի 10ընճը Փափանըն միւշավիրլէրինին Մր. Բոզէվէլթին պիր միլլագաթ թալէպինէ վէրիլէն ճէվապա պու կիպի գայտ ու չարթ գօյարագ սիյասի 'ագլը սէլիմ վէ ֆէթանէթ կէօսթէրմի՝շ մի տիրլէր տէյիւ սօրմագա թէչվիգ օլունուրլար։ Էկէր օլ միւշավիրլէր կէրչէքտէն զանն էթմիշլէր իսէ քի Ֆէյրպէնքսին հագգընտաքի իսթարը միւշարիլէյհ՝ տօսթանէ պիր թէլմիհ մագամընտա թէլագգը էտէճէք տիր, անլէր ինսան թապի՛աթընտան, վէ 'ալէլ խուսուս Մր. Բոզէվէլթինքինին նէվ՝ինտէն ինսան թապի՛աթընտան պիխապէր օլտուգլարընը իսպաթ ու իրա՞է էյլէմիշլէր տիր։ Պու հալտէ պիզզարուբէ չիմտիքինտէն պաշգա պիր նէթիճէ հասըլ օլամազ իտի։ 'Ատի քիմսէլէրի թահրիք էտէն սա՞իգէլէրէ հագգըյլէ վագգֆ օլան հէր հանկի պիր քիմսէ, վէ Մր. Բոզէվէլթին էվսաֆ վէ սէճիյէսի հագգընտա էն ճիւզ՝ի պիր ֆիքր փէյտա էթմիշ օլան հէր հանկի պիր քիմսէ՝ պու նէթիճէյի էվվէլտէն խապէր վերէպիլիր իտի։ Ճէվապնամէյէ օ կիպի պիր չարթըն գօնմասը Մր. Բոզէվէլթին մէզքիւր միլլագաթտան վազ կէչմէսինի սայքի մուհագգագ հալէ կէթիրտի, վէ օլ ճէվապը իմթինա՝ թապի՛ի պիր չէյ կիպի կէլտի։ Պիզէ կէլիր քի պիւթիւն մէս՞էլէյէ տահա ճէսուրանէ վէ միւսա՛ատէքեարանէ պիր նազար իլէ պագըլսա, տահա մուֆիտ վէ մուհասսէնաթը օլուր իտի։ Մր. Բոզէվէլթին մէսլէք ի հայաթընը կէօզէթլէմիշ օլան հիչ պիր քիմսէ անըն սա՞իրլէրին վիւս՛աթը էֆքեարընը

վէ 'ալիճէնապլըզընը թագոր էթտիյինէ, վէ պու-նըն հէր իքիսի իչիւն անլէրի քէնտիսինէ կէօսթէրէնլէրէ սիքինմիշ վէ թաչզըն էօլչէքլէ մուդապէլէ էթմէյէ հազըր օլտըզընա չիւպհէ էթմէզ։ Ֆարազա Վաթիգան պու պէօյիւք Ամէրիգալընըն 'ազը սէլիմինէ վէ ֆիքր ի սահիպինէ էմնիյէթ էթսէ իտի, 'աճէպա պու էմնիյէթին անա նաֆիլէ եէրէ կէօսթէրիլմիշ օլմասը խաթըր ու խայալտան կէչիրիլէ պիլմը մի։ Միւշարիլէյին պիւթիւն մէշրէպ ու միզաճը պու կիպի պիր էմնիյէթին պօշունա կէօսթէրիլմիշ օլմայաճաղընա պիր տէլիլ վէ պիւրհան տըր։ Մր. Ռօզէվէլթ Փափա հազրէթլէրիյլէ կէօրիւշիւքտէն սոնրա, դապիլ քի Մէթոտիսթլէրէ պիր նութգ իրատ էտէր իտի իսէ տէ, պու կիպի պիր միւլագաթտան սոնրա, Մէթոտիսթլէր Մր. Ռօզէվէլթին Փափալըգ եախօտ Փափա 'ալէյինտէ իտարէ ի լիսան էտէճէյի մէ'մուլինտէ պուլունսալար, անլէրին մէ'մուլը քիւլիյէն պօշա չըգար իտի։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի Մր. Ռօզէվէլթ՝ պու կիպի պիր միւնասէպէթ վէ վագթտա 10ընճը Պիոս Փափանըն ըիյասէթի ալթընտա պուլունան պէօյիւք Քիլիսէնին էյի թարաֆընտան վէ պիզզաթ 10նճը Պիոս Փափանըն պիր չօգ խասա'իլ ի մէմուհէսինտէն պահս էտէր իտի։ Ռօմատաքի Մէթոտիսթ քիլիսէսի ա'զասընըն Փափա 'ալէյինտէ սէրտ էթտիքլէրի իթհամաթ նէ գատար տա ֆէնա վէ միւֆթէրիյանէ օլուր իսէ օլսուն, անլէրին մա'հուտ սու'ի մու'ամէլէլէրինին կէրէք 10ընճը Պիոս կէրէքսէ Մր. Ռօզէվէլթին իճրասընա քէմալ ը մահզուզիյէթ վէ իւմիտլէ մունթազըր պուլունտըգլարը պիր միւլագաթը մէն' էթմիշ օլմասը պիզճէ չայանը թէ'էսսիւֆ տիր։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱՐ

ՄՈՒՎԱՖՖԱԳԻՅԷԹ

Ա ԲՐԱՀԱՄ Լինգընըն Քէնթըքի էյալէթինին Հօճէնվիլ չէհրինտէ տիքիլէն սանէմի իքի զըթ'ա օլարագ տէօքիւլմիշ օլտըզընտան, պիրիսի տախի Ուիսգոնսին տարիւլֆիւնունը հավուսընտա բէքզ էտիլմիշ տիր։ Անըն թունճտան մա'մուլ դա'իտէսինէ աթի իւզ զիքր քէլամլարընը դաղտըրըլմասը թասմիմ էտիլմիշ իտի։ «Ղալէպէ չալմագ պօյնըմընը պօրճը տէյիլ իսէ տէ, հագիգաթը օլմագ պանա ֆարզ ը 'այն տըր։ Հէր հալտէ մուվաֆֆագ օլմադա մէճպուր տէյիլ իսէմ տէ, տերէճէ ի մա'լիւմաթըմա կէօրէ էյի 'էօմր կէչիրմէյէ մէճպուր իմ։»

Պու քէլամլարը թունճտան տէօքմէզտէն էվվէլ, Լինգընըն պու սէօզլէրի նէ զէման վէ նէրէտէ սէօյլէմիշ օլտըզընը անլայըպ էօյրէնմէք իչիւն պիր ճէհտ էտիլտի։ Պու 'իպարէ տիվարլարա եափըշտըրըլան քեաղըզլար վէ փօսթա մուխապէրէ վարագալարը իւզէրինտէ պասըլարագ, Լինգընընն եագընլարտա կէլէճէք օլան եիւզիւնճիւ սէնէ ի տէվրիյէ ի վէլատէթի միւնասէպէթիյլէ մէմլէքէթին հէր թարաֆընա տաղըտըլմըշ իտիյսէլէր տէ, Լինգընընն թագ' ու նէշր օլունան էսէրլէրի անլէրտէ պու 'իպարէնին պուլունուպ պուլունմատըգլարը անլաշըլմագ իւզրէ նաֆիլէ եէրէ թէտգիդ վէ թէֆթիշ էտիլմիշլէր տիր։ Մէգքիւր 'իպարէյի պուլմագ իչիւն միւշարիլէյին էսէրլէրինի նաֆիլէ եէրէ արաշտըրանլարտան պիրիսի տախի Մր. Ռօզէվէլթ իտի։

Պէրէքէթ վէրսին քի, իչպու խուսուսի 'իպարէնին մէգքիւր էսէրլէրին իչինտէ պուլունմամասը մէս'էլէսինտէ էսէֆ օլունաճագ պէօյիւք պիր չէյ եօգ տըր։ Անը Լինգընընն սէօյլէմիշ օլմասը փէք միւհթէմիլ տիր։ Պու քէլամ ինսանա անընն փիչկին վէ սատէ քէլամլարընտան պիրիսի կիպի կէլիյօր։ Սարիհ վէ գրսա օլուպ, թամմ Մր. Լինգընա եադշան պիր սէօզ տիր։ Մր. Լինգընընն մուգատտըրաթը պիւսպիւթիւն քէնտիսինին էլինտէ տէյիլ իտի, վէ էլինտէն կէլէնին էն էյիսինի էթմիշ օլսա իտի պիլէ, երնէ պէօյիւք թէչէպպիւսաթընընն պա'զըսընտա պօշա չըգար իտի։

Երնէ տէ պիր տա"իրէ վար տըր քի, անընն տախիլինտէ մուվաֆֆագիյէթ ինսանա ֆարզ ը 'այն օլուր։ Եափտըզըմըզ չէյին կէօյիւ եըգըպ երգմամագ օլտըզընը, աթվարըմըզընն տօղրու օլուպ օլամայաճաղընը նաղար ը ի'թիպարա ալմագըզընն կէօք երգըլսա պիլէ, հագգը իճրա էյլէ՝ տէմէմիզ ճա"իզ օլմագ։

Վագըթլար վար տըր քի, օ զէման վազիֆէ նա'իլ օլաճաղը միւհթէմիլ մուվաֆֆագիյէթէ կէօրէ իճրա օլունմալը տըր, քի օ զէման պիր չէյ իճրա օլունա պիլիրսէ տօղրու օլուր։ Լաքին զա'իֆ սուրէթտէ տէր'իւհտէ օլունուր, վէ եարը եօլտա պօշա չըգմասընա միւսա'ատէ օլունուրսա, փէք եանլը վէ պիր խայը զարար ու զէյանը մուճիպ օլուր։

Պու սէպէպտէն չայանը էսէֆ տիր քի, էյի քիմսէյէր պա'զէն մազհարը մուվաֆֆագիյէթ օլմալարընա հիչ պիր ֆուրսաթ վէ իմքեան պուլունմայան իչլերէ թէչէպպիւս էտէրլէր, վէ օլ իչլերին մուվաֆֆագիյէթսիզլիյի սա"իրլերին սերվէթ վէ տին ու իմանընը խարապ էտէր, Պու ճիւմլէ իլէ պերապեր տինի եախօտ սա"իր նէվ'տէն օլան պու թէչէպպիւսլերտէն պա'զըլարը մուվաֆֆագիյէթլէ պաշա չըգարըլմըշ օլսալար իտի, պէօյիւք նի'մէթ վէ պերէքէթլեր օլուրլար իտի։

Հիչ պիր քիմսէ պու մէս՚էլէյի Պողոս ըէսուլտան տահա թամմ վէ միւքէմմէլ սուրէթտէ էօյչմէմիչ տիր։ Օ քէնտիսինի եարբչա կիրմիչ վէ օ տա ղալէպէ չալմագ 'ալմ ու գարարբյէ եարբչա՚կիրմիչ պիր ատէմ 'ատտ էտէր իտի։ Օ քէնտինի պիր եարբչճը վէ հավայա եումրուգ վուրան թագըմընտան պիր եարբչճը սայմազ իտի։ Անընն պույուրմըչ օլտըղը «Պէօյլէ սէյիրտինիզ քի նա՚իլ օլասընըզ,» կիւղել քէլամը մուվաֆֆագիյէթէ նա՚իլիյէթ իչիւն պիր չարթ ը մութլագ օլմուչ տըր։

Մուվաֆֆագիյէթէ նա՚իլ օլապիլմէք իչիւն հէր քէսէ մախսուս պիր տա՚իրէ վար տըր։ Վիւճուտլէրինին տէֆ՚ ու իղալէլէրինէ օղրաչտըղմըզ պիլճիւմլէ սու՚ի հալլէր էնճամ եէնիլէպիլիրլէր։ Պիր մուհարբիրին պույուրտըղը կիպի, «Կէնճլիյին փարլագ լուղէթ քիթապընտա մուվաֆֆագիյէթսիզլիք քէլիմէսինին պուլունմասը ճա՚իզ տեյիլ տիր։» Էսէֆէնկիզ պիր հագիգաթ տըր քի, պինլերճէ քիմսէլէր քէնտիլէրին դուսուրլարընընն տէֆ՚ ու ըէֆ՚ի իչիւն պիհուտտ եէրէ չալըշըպ չապալամըշլար տըր։ Անլէր մուվաֆֆագ օլապիլիրլէր իտի։ Քէնտի քէնտինէ եարտըմ էտէնէ Ալլահ տա եարտըմ էտէր։ Դուսուրլարընը եէնմէյէ չալըշմըշ օլմասընյէ պէրապէր, հալա եէնէմէմիչ օլան քիմսէ պու տէտիքլէրիմիզտէն տօլայը մէ՚յուս օլմամալը տըր։ Պիր ատէմ քէնտի տէրունինտէ պու խուսուստա չալըշըպ չապալամաղա պիր մէյլ ու արզու հիսս էթտիյի միւտտէթճէ մաղլուպ օլմուչ օլմազ։ Վէ քէնտի նէֆսինի զապթ ու թէսխիր էթմէյէ քէմալ ը ճէսարէթ վէ սէպաթլէ օղրաչան քիմսէյէ Ալլահ հէր հալտէ ղալէպէյի իհսան էտէր։

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ԱՏԷՄ ՎԷ ԲԻԹԱՊ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ Օլտըմ կէնճլիյինտէ Հինտիսթանտա Պրիթանիա հիւքիւմէթինին խըտմէթինտէ միւհնտիսլիք էթտիյի զէման կէնիչ պէրրիյէ իւղէրինտէ եալնըզ պաչընա տուրան պիր քէօյիւ զիյարէթ էյէտի։ 'Ամէլէ կիւնիւն իչլէրինի պիթիրտիքլէրինտէ 'ատէթի իւզրէ էհալիյի պիր արայա թօփլամադ իչիւն քէնտի ատէմլէրինի կէօնտէրմիչ իտի։ Օլտըմ քէնտիսի ասլէն Հինտլի օլտըղընտան Հինտլիլէրին ֆիքրինին իչլէմէսի ուսուլընը փէք էյի պիլիր իտի։ Մուխթասար պիր 'իպատէթ խըտմէթի իճրա էտէրէք՝ ճէմա՚աթա Ալլահ վէ էպէտիլիք հագգընտա սէօյլէտի։ 'Իպատէթին խիթամընտա իխթիյար պիր ատէմ տէյնէյինէ տայանարադ կէլիպ՚ անա՚ «Ախ, էֆէնտի, սիզ սէօյլէր իքէն գալպիմ գաֆէտտէ մահպուս օլան պիր գուչ միսիլիւ ուչուչույօր իտի։ Պէն պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւմտէ պու քիւչիւք քէօյտէ սաքին օլմուշըմ. Զօգ քիմսէլէրին տօղմասընը վէ չօղլարընընն էօլմէսինի կէօրմիւչիւմ, վէ չիմտի պէնիմ չօճուղըզ ըէֆիգլէրիմտէն հիչ պիրիսի գալմամըշ տըր։ Պէն պու պէրրիյէտէ եալընըզ ըմ։ Զօգ տէֆ՚ա կէճէլէյին եօգարը, պէօյիւք եըլտըզլարա պագարըմ, վէ պունլարընն մա՚նասընը անլամագ իսթէրիմ. ուզուն պիր եօլճըլըզ էտէն քիւչիւք պիր չօճուգ կիպի օլմուշըմ։ 'Էօմր նէ՞ տէմէք տիր, վէ էօլիւմ նէ՞ տէմէք տիր՝ տեյիւ սիւ՚ալ էթմիշիմ։ Ախ, եա էֆէնտի, պանա Ցիսուս հագգընտա սէօյլէտիյինտէ, պէն 'Իչթէ օ պու տըր, օ պու տըր, օլ ուզուն, ուզուն սէնէլէրտէ անընն հագգընտա պու պէրրիյէտէ տիւչիւնիւպ միւթալա՚ա էթտիյիմ՚ իչթէ պու տըր,' տէտիմ տէտի։ Իխթիյար պիր տագիգէ տիւչիւնտիւ, վէ սօնրա տէրհալ, «Էյ կէնճ, պու տէտիքլէրինին սահիհ օլտըզընը նէտէ՞ն պիլիրսին,» տէտի։ Եպիսկոպոս Օլտըմ ճէվապէն՝ «Էյ փէտէր, պունուն սէպէպի պէնիմ էհլ ի հիքմէթ վէ 'ալիմ պիրիսի օլմամ տեյիլ, անճագ ուզուն վագըթտան պէրու՝ ատէմլէրին իրատ էթտիքլէրի պու սիւ՚ալլարա Ալլահընն վէրտիյի ճէվապը եաղմալարընը մուգատտէս քիմսէյէրին գալպինէ գօմուչ օլմասը տըր,» տէտի։ Իխթիյար ատէմ հէյէճանլէ՝ «Պու չէյ քիթապտա՞ մը տըր,» տեյիւ նիտա էթտի։ Եպիսկոպոս Օլտըմ անընն եիւզիւնէ պագտը, վէ «Էվվէթ, պէնտէ օ քիթապտան վար տըր, հէմ տէ ասլ սէնին լիսանընտա եազըլմըշ տըր, վէ չուրատա չատըրընն իչինտէ պուլունուր,» տէտի։ Ատէմ տէյնէյինի եէրէ պրագտը, վէ իխթիյարլըգտան պիւքիւլմիւչ ճէսէտինի տօղրուլտուպ, փարմաղրյէ կէօսթէրէրէք՝ «Կիթ վէ քիթապը կէթիր,» տեյիւ չաղըրտը։ Պու էմր ինսան բուհրընընն չօգ 'ասրլարտան պէրու հիսս օլունան աճլըզընընն էմրի իտի։ Օլտըմ «Պէն քիթապ էլիմտէ օլտըղը հալտէ 'ավտէթ էթտիմ, վէ քիթապընն սահիֆէլէրինի իխթիյար չապզդ չապզդ էվիրէրէք, 'Պէն սիւ՚ալըմընն ճէվապընը պուլաճաղըմը ապա տիւչիւնմէզ իտիմ,' տէտի, վէ սօնրա տէրհալ պու քիթապ՝ 'Նէ՞ գատար վագըթտան պէրու տիւնեատա պուլունուր,' տէտի. վէ պէն 'Ուզուն, փէք ուզուն վագըթտան պէրու՝ տէտիմ. 'Սիզին, պէյազ ատէմլէրին էլինտէ՞ մի պուլունուր՝ տէտի, վէ 'Էվվէթ՝ տէտիյիմտէ, 'Էօյլէ իսէ անը նի՞չիւն տահա էվվէլ կէթիրմէտինիզ. պէն փիր իխթիյար պիր ատէմիմ, վէ ազ գալը տիւնեատա պէօյլէ պիր քիթապ պուլունընընը պիլմէզտէն էօլիւպ կիտէճէք իտիմ,' տէտի։»

Պիլկիսիզլիք, վէ ֆագիրլիք եիւզիւնտէն մուզայագա չէքմիշ օլան միւզթարիպ նիչէ էհալի գալզըպ Խրիսթիյան 'ալէմէ, սանա վէ պանա, «Նի՞չիւն օլ քիթապը տահա չապզդ կէթիրմէտինիզ,» տէյիւ սիւ'ալ էտէճէք տիր։

— . —

ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐ ԽԱԹԹԸՆԸՆ ԳԸՐԸԼՄԸՇ ՏԷՄԻՐԼԷՐԻ ՎԷ 'ԱՏԷԹ

ՆԻ ԵՕՐԴ էյալէթինին շըմէնտըֆէր գօմիսիօնունըն վէրտիյի բափօրթտան անլայշլտըզընա կէօրէ, օ էյալէթին տէմիր եօլլարընտան 1904-1905 գըշընտա 1,178 վէ 1906-1907նին գըշ մէվսիմինտէ իսկ 2,809գըրըլմըշ տէմիր չըպուգլար գալտըրըլմըշ տըր։ Գըրըլմըշ տէմիր չըպուգլար տըր քի շըմէնտըֆէր գաթարընըն տէվրիլմէսինէ վէ չօգ քիմսէլէրին հէլաքընա սէպէպ օլուրլար։ Էրպապ ը իսթիսաստան հիչ պիրիսի տէմիրին նէ՞ վագըթ, նա՞սըլ վէ նէ՞րէտէ գըրըլաճաղը սիւ"ալէրինէ ճէվապ վէրէմէզ։ Պու սիւ"ալէրին ճէվապը տէմիր եօլընը տա՞իմա թէֆթիշ էտէրէք, եախօտ գազա վագթընտա իճրա էտիլէն թահգիգաթ վասրթասըյլէ անճագ պուլունա պիլիր։

Շըմէնտըֆէր խաթթընտա պուլունան գըրըլմըշ տէմիր չըպուգ քէմալ ը սիւ'աթլէ կիթմէքտէ օլան շըմէնտըֆէր գաթարը իչիւնէ գատար մուխաթարալը իսկ, ֆէնա խույ վէ 'ատէթ տախի ինսանընն էվսաֆ ը գաթիյէսինէ էօյլէ մազարրաթը տըր։ Օլ խույ վէ 'ատէթ ինսանընն թէչքիլաթընտա էօյլէ պիր կիզլի չաթլագ տըր քի մէ"մուլ օլունմայան տագիգէլէրտէ պէլա վէ գազայը մուճիպ օլուր։ Սէնէլէրտէն պէրի նամտար պիր փէհլիվան թամմ եաթաղա կիթմէզտէն էվվէլ պիր իքի գատէհ իչքի իչէր իտի։ Անընն տօսթլարը պունու պիլմէզլէր իտի։ Պիր կիւն պէօյիւք պիր գօչուչ եարըշընա կիրտի։ Եօլա չըգտը, վէ եիւզ եարտա գօչտըգտան սօնրա, եիւզիւ գօյուն եօլընն իւսթիւնէ տիւչիւպ, էօլտիւ։ Պունուն իւզէրինէ պէօյիւք հէյէճան վագը' օլտու, վէ զաղէթալար անընն գալպ խասթալըզընտան վէ հատտէն զիյատէ թա'լիմ էթմէքտէն վէֆաթ էյլէմիշ իտիյինի եազտըլար իսկ տէ, հէքիմլէր անընն տախիլի ալէթլէրինի մու'այէնէնէ էյլէյէրէք, անընն իչքիտէն իլէրի կելէն գալպ զա'իֆլիյինատէն էօլմիւշ իտիյինի ֆամիլեասընա պէյան էյլէտիլէր։ Անընն կիւնտէ իչտիյի իքի իւչ գատէհ իչքի անտէ պիր չաթլագ իլէրի կէթիրմիշ, վէ թէֆթիշ էտիլտիյինտէ պու չաթլագ մէյտանա չըգմըշ իտի։

Գըրըլմըշ պիր չըպուգ պիր շըմէնտըֆէր գաթարընընն պիւթիւն մաքինալարընընն գուվվէթլէրինի զա'իֆլէշտիրիր, վէ շըմէնտըֆէր գաթարլարը էմնիյէթլէ իշլէմէք կէրէք իքէն պու գըրըգ չըպուգ եիւզիւնտէն պէլլիսիզ, գօրգագ վէ էմնիյէթսիզ պիր հալ քէսպ էտէր։ Պէօյլէ տէ սէնէլէրճէ տօսթլարտան վէ պիլտիյիմիզ քիմսէլէրտէն կիզլի գալմըշ օլան եալանճըլըգ, իչքի իչմէք, օպուրլըգ վէ թէնպէլիք 'ատէթլէրի ճէսէտին վէ բուհընն տէրուունի գուվվէթինի տէվամ իւզրէ եէրլէր։ Սա'աթ կելիր քի անտէ ճէսէտ վէ էվսաֆ ը զաթիյէ թէճրիպէ օլունուրլար, վէ եաշայան հիչ պիր քիմսէ հիչ պիր վագըթտա պու թէճրիպէտէն գաչամազ։ Տօսթլար վէ խալգ սէյր էտէրլէր, վէ իչթէ պիր զա'իֆլիք իլէրի կելիր։ Զա'իֆլէնտիքլէրինտէ նէ ճէսէտ նէ տէ բուհ քէնտիլէրինտէն թալէպ օլունան չէյլէրի իճրա էտէմէզլէր։ Զա'իֆլիքտէն սօնրա տիւչմէք վէ հիճապ իլէրի կելիր վէ ատէմին էնճամը պու օլուր։

Եօլճըլըգ իչիւն անճագ պիր էմին շըմէնտըֆէր վար տըր, պու տախի գըրըլմայան շըմէնտըֆէր տիր։ Ինսան իչիւն անճագ պիր էմին եօլ վար. օ տախի հադիգաթընն, հադգընն վէ 'ատալէթին չըզտըզը եօլ տըր։

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ԻՃԹԻՄա' Ի ՖԷՆԱԼԸԳԼԱՐԸՆ ՄԷՆՊա'Ը
(Մ. Մէնասէեան)

Շէրը ու ֆէնալըգ մու'ամմասը ֆիքր ի ինսանիյի 'ասրլարճա միւտտէթտէն պէրու իշղալ էթմէքտէ պուլունմըշ տըր, վէ տա՞իմա էթմէքտէ պուլունաճագ տըր։ Ինսանընն չախսի վէ իճթիմա'ի հայաթընտա նէյտէն չէրը վէ ֆէնալըգ վար տըր։ Նէվ'ի պէչէրի պիհուզուր վէ իֆսատ էտէն նիզա'լար, սախթէքեարլըգլար, հադգսըզլըգլար սու'ի հալլէր, էնվա'ը ճիւնահ վէ ճինայէթլէր նէրէտէն իլէրի կելիրլէր։ Նէվ'ի պէչէր չախսի վէ իճթիմա'ի պու միսիլլիւ միւթէ'ատտիտ չէրը վէ ֆէնալըգլարընն հիւքմ ու զապթընտան նէ կիպի սա'յ ու զայրէթլէրլէ գուրթարըլա պիլիր։ Իչթէ ինսանլարընն չայան ը թէպճիլ պիլճիւմլէ սա'յ ու զայրէթլէրինին հէտէֆ ի մագսու�՝ պու վասի՝ սիւ"ալլէրին հալ ու ֆասլը տըր։

Մագսէտիմիզ՝ պու մէս'էլէլէր մէս'էլէսի հադգընտա ֆէլսէֆի պիր թէտգիգաթ իճրասը օլմայըպ, մաֆէվգէթ թապի'այա տա՞իր չափարըզ վէ գա'իտէ ի ֆէննէ մուվաֆըգ օլմայան միւթալա'աթա կէրիչմէքսիզին, չէրը ու ֆէնալըզընն մէնչէ՞ինէ տա՞իր պիր նազարիյէ ի ֆէննիյէ 'արզընտան 'իպարէթ տիր։ Էվվէլ պէ էվվէլ չէրը ու ֆէնալըզընն մէնչէ՞ինէ տա՞իր տէրմիյան օլունան սաթիի վէ

ղայր ի մուգնի՝ ֆարզիյէլէրտէն պա՛զբսընը նաղարը ի՛թիպարա ալալըմ։ Վար ատէմլէր — վէ պունլար 'ալէլխուսուս Խրիսթիյան վէ տիյանէթփէրվէր ճէմա՛աթլար արասընտա փէք միւթէ՛ատտիտ տիրլէր — քի միւնասէպաթ ը իճթիմա՛իյէտէ կէօրիւլէն պիլճիւմլէ չէրը ու ֆէնալըգլարընն ասլ մէնչէ՝ ու մէնպա՛ը գալպ ի ինսանի տիր տէրլէր։ Պունլարընն իտտի՛ասընճա, գալպ ի ինսանիյի մազիտէն քէնտիսինէ միրաս գալմըշ օլան հասէտ վէ չէհվէթ հըրս ու հէվէսլէրինին թէսալլութլարընտան գուրթարմագ լազըմ տըր։ Ο վագթ պիզզարուրէ իճթիմա՛ի պիլճիւմլէ ֆէնալըգլար քէնտիլիքլէրինատէն զա՞իլ օլուրլար։ Փէքի՝ վէ լաքին պու ալչագ հէվա ու հէվէսլէր ինսան թապի՛աթընտա նի՞չիւն վէ նա՞սըլ զուհուր էյլէմիշլէր տիր, վէ 'աճէպա թա՛լիմ ու թէրպիյէ քէնտինին պիլճիւմլէ սա՛յ ու ղայրէթլէրիյլէ ինսանըն էճտատընտան քէնտիսինէ միրաս գալմըշ օլան սէվգ ի թապի՛իլէրինատէն թէք պիրիսինի պիլէ մահվ ու իզալէյէ մուգթէտի՞ր մի տիր։ Ինսան գալպի նէ կիպի զարուրի հալլէր թահթընտա չիմտիքի հալինէ կէթիրիլմիշ տիր. նէ կիպի գավանիյն ի հալաթիյէ պուղզ ու 'ատավէթ, հասէտ վէ խօտպինանէ սա՞իր պիլճիւմլէ հիսս ի թապի՛իլէրի վիւճուտէ կէթիրիպ, թապի՛աթընտա թէ՞պտ վէ իտամէ էյլէտիլէր։ Իշթէ ֆէնալըգլարընն ասլ ու մէնչէ՞ինի իշպու անվալ վէ գավանիյնի թապի՛իյէտէ արամալը, վէ հատտ ը զաթընտա մուհիթին ինսան իւզէրինատէ իճրա էթտիյի թէ՞սիրաթն վէ 'աքսի թէ՞սիրաթն մահսուլը պուլունան գալպ ի ինսանիտէ արամամալը իզ։

Իճթիմա՛ ի ֆէնալըգլարընն մէնչէ՞ինի գա՛իտ ի 'ատալէթէ ղայր ի մուվաֆըգ թէչքիլաթը իճթիմա՛իյէտէ արամագ տախի 'այնի տէրէճէտէ ղայր ի մուգնի՝ վէ սաթհի պիր ֆարզիյէնին էսէրի տիր։ Իճթիմա՛ի ճէմ՞իյէթլէր միլլէթ մէճլիսլէրի, 'ատալէթսիզ հիւքիւմէթ վէ իտարէլէր՝ ճիւմլէթէն ինսան թապի՛աթընտա հիւքմ ֆէրմա օլան խօտպինանէ, նահագգ ամալ վէ մէսա՛ի նէթիճէսի տիր, պունա պինա՞էն իճթիմա՛ի ֆէնալըգլարա պա՛իս օլմուշ օլամազլար. պունլարընն մէնպա՛ընը ճէմ՞իյէթ ի պէչէրիյէնին թէչքիլաթընտան վէ գալպի ինսանիտէն էօթէտէ օլան ճիսմանի 'ալէմին էսասի ահվալընտա արամալը իզ։ Պու ահվալ՝ հայաթ ը ինսանիյի իհաթէ էտիպ հէմ գալպին հէմ տէ ճէմ՞իյէթին թէչքիլաթընա իճրա ի թէ՞սիր էտէրլէր։

Հայաթ ը ինսանիյէ թապի՛աթ իլէ քեամիլէն հէմահէնկ տէյիլ տիր։ Վիւճուտիմիզ իլէ իգլիմ թէպէտտիւլաթը արասընտա պիր ահէնկսիզլիք վէ իմթիզաճսըզլըգ վար տըր. կեահ սօղուգտան իւչիւրիւզ, կեահ տա սրճագտան միւզթարիպ օլուր իզ։ Թապի՛աթ վիւճուտիմիզին ղըտասընը պօլ պօլ թէտարիք էթմէտիյինատէն, թապի՛աթըն սըզ էլլէրինատէն մըզտար ը քեաֆի ղըսա գօփարմագ իչիւն, չալըշմաղա, եօրուլմաղա, օղրաշմաղա մէճպուր ըզ։ Էլպէթթէ հավա վէ սու կիպի էսասի իհթիյաճլար վար տըր քի թապի՛աթ պիզէ պօլ պօլ վէրիր։ Թէնէֆֆիւսիմիզէ մուգթազի հավայը թէտարիք էթմէք իչիւն չալըշըպ չապալամամըզա լիւզում եօգ տըր. վիւճուտիմիզին իշպու իհթիյաճը իլէ թապի՛աթ արասընտա թամմ ահէնկ ու իմթիզաճ վար տըր։ Էկէր պիզիմ ճիսմանի պիլճիւմլէ հավա՞իճիմիզ իլէ թապի՛աթ արասընտա պունա պէնզէր պիր ահէնկ ու իմթիզաճ ճարի օլսա իտի, օ հալտէ ինսան չալըշըպ զահմէթ չէքմէյէ մէճպուր օլմազ իտի, վէ մու՞ախխարէն կէօրէճէյիմիզ վէճհլէ, տիւնեատա իճթիմա՛ի վէ ֆէրտի հիչ պիր չէրը վէ ֆէնալըգ մէվճուտ օլմազ իտի։ Լաքին թապի՛աթ վէ պէչէրիյէթ արասընտա պունէվ՝ պիր ահէնկ ու իմթիզաճ մէվճուտ տէյիլ տիր, թապի՛աթ քէնտիլիյինատէն ինսանըն պիլճիւմլէ հավա՞իճի զարուրիյէսինի պօլ պօլ թէտարիք էթմէզ. ինսան վիւճուտինին հավա՞իճինի տէֆ՝ ու թէսվիյէ էթմէք իւզրէ, չալըշմաղա, թէր տէօքմէյէ մէճպուր տըր, վէ պիւթիւն միւրաղապա վէ միւսապաղալար, թէվէրրիւս հէվէս վէ սա՛յ ու ղայրէթլէրի, ղա՛իֆէ ղատր վէ հաղգսըզլըգ էթմէքլիյէ մախսուս սէվգ ի թապի՛աթ մէյլէրի, պիլ ճիւմլէ զուլմ ու հիլէլէր, ղավղա միւնազա՛ալար վէ ճիւրմ ու ճինայէթլէր իշթէ պու չալըշըպ չապալամագ մէճպուրիյէթինատէն նէչ՞էթ էթմէքսէ տիր։ Հէր նէրէտէ պիր չօգ քիմսէլէր 'այնի չէյէ միւհթաճ օլուպ անը էլէ կէչիրմէյէ չապալարլար իսէ՝ օրատա պիզզարուրէ մէնֆա՛աթլարընն միւսատէմէսի, իխթիլաֆ, տիկէրին հաղգընը զասպ էթմէք մէյլի, իճթիմա՛ի միւնասէպաթտա հիլէլի վէ հաղգսըզ թավր ու մու՛ամէլէլէր զուհուր էտէր։ Ինսանլար հավա իչիւն պիրի պիրլէրի իլէ զավղա էթմէյէ եախսա պիրի պիրլէրինի ալտաթմաղա ասլա չալըշըպ չապալամազլար, զիրա հէր քէս՝ քէնտի էթրաֆընտա, քէնտիսինէ լազըմ օլանտան պինլէրճէ տէֆ՞ա զիյատէ մըզտարտա հավա պուլուր։ Հավա ասլա իճթիմա՛ի մէս՞էլէլէրե պա՛իս օլմազ։ Ա՛եան վէ մէպ՞ուսան մէճլիսլէրի հավա թէտարիքի մէս՞էլէլէրիյլէ ասլա իշթիղալ էթմէզ, զիրա թապի՛աթանը հէր քէս իչիւն պիլա թէֆրիգ պօլ պօլ թէտարիք էտէր։ Լաքին ղըտա, լիպաս, մէսքէն կիպի հավա՞իճին թէտարիքի մէճպուրիյէթի՝ էն չափրաշըզ իճթիմա՛ի մէս՞էլէլէր թէվլիտ էտէր, զիրա

տիւնեատա եաշայան հէր քէս քէնտիսինին իշպու իհթիյաճլարընը պիլա ճէհտ վէ պիլա մուսա՝գաղա տէգ՝ ու թէսվիյէ էտէմէզ, զիրա գուվվէթի քիմսէ՝ քէնտինին չախսի իհթիյաճլարընը թէմամէն տէգ՝ ու թէսվիյէ իչիւն զա՝իֆ քիմսէնին հուգուզընը զասպ էթմէյէ մէյլ էտէր։ Իչթէ արաղինին մուխալիֆի 'ատալէթ թէվզի՝ի, զաար ու զուլմլար, թաղէիդ վէ թէ՝ատտիլէր, զասպլար պունատան նէշ՝էթ էտէրլէր։

Պէլքի տէնիլիր քի թապի՝աթըն պախչ էթտիյի նի՝մէթլէր պէշէրիյէթին պիլճիւմլէ ա՝զասընա պա զանուն ը մախսուս միւթէսավիյէն թէվզի՝ էտիլէճէք օլուրլար իսկ, ճէմի՝ի ինսանլարըն զըտա, լիպաս, մէսքէն միսիլիւ հէվ հավա՝իճ ի զարուրիյէլէրինի տէգ՝ ու թէսվիյէյէ քեաֆի տիրլէր։ Մէս՝էլէյէ սաթհի սուրէթտէ պագան պիր քիմսէյէ պու կիպի ի՝թիրազլար գանա՝աթ պախչ կիպի կէօրիւնիւրլէր իսկ տէ, նաֆըզ պիր նազար իլէ մէս՝էլէնին զօրընա պագան պիր էնլ ի տիգգաթ՝ պու կիպի սաթհի մէսա՝ի վէ վէսա՝իթ ի գանունիյէ իլէ իճթիմա՝ի ֆէնալըգլարընը զուհուրընը մէն՝ էթմէքլիյին իմքեանսրզ օլտրզընը կէօրիւր։

Իզտիվաճ վէ թէնասիւլէ մախսուս սէվգ ի թապի՝ի թապի՝աթը պէշէրիյէնին էսասի վէ քէօքլէշմիչ պիր գըսմընը թէշքիլ էտէր, վէ միւսա՝իտ հալլէր ալթընտա իշլէյէրէք՝ գրսա պիր միւտտէթտէ բու ի զէմինտէ ինսանլարըն մրդտարը նուֆուսընը տէօրթ միլինէ եէթիշտիրիր։ Հէր նէվ՝ հայաթ հագգընտա տախի պու պէօյլէ տիր. հէր հանկի ճինսատէն օլան հայվան բաղիպսիզ վէ միւճատելէ ի հայաթտան վարէսթէ գալըր իսկ, թապի՝ի միւսա՝իտ հալլէրտէ աղ վագթտան պիւթիւն քիւրէ ի արզը տօլտուրա պիլիր։ Իմաի զէմինին մահսուլաթը քիւրէ ի արզտա էլեէվմ եաշայան նուֆուսը ինսանիյէյէ քեաֆի օլսա պիլէ, ատէմլէր բէգճահ ու սա՝ատէթէ նա՝իլ օլարագ թէնասիւլ հիսս ի թապի՝իսինին գարշը գօնուլմազ սէվգիյլէ թիւրէյիպ չօղալսալար, պիզզարուրէ քիւրէ ի արզընն պիւթիւն մահսուլաթը արզիյէսի պու միսիլիւ տա՝իմա արթան պիր նուֆուսը ինսանիյէնին հավա՝իճինի տէգ՝ ու թէսվիյէյէ զայր ի քեաֆի կէլէճէք տիր, պիզզարուրէ դահթ ու զալանընն թէ՝սիրի հէր թարաֆտա հիսս օլունաճագ, վէ միւրագապէլէր, հագգսըզլըգլար, զասպ ու զարէթլէր, զավզա նիզա՝լար վէ իճթիմա՝ի հէր նէվ՝ ֆէնալըգլար պաչ կէօսթէրէճէք տիր։ Լաքին սէնայի՝ի ինսանիյէ, 'ալէլխուսուս թէրագգրյաթ ը սընա՝իյէյէ միւթէմէտտին ագվամընն մահսուլաթը արզիյէլէրինի պիր խայլըճա թէզեիտ էթմէմիչ օլսալար ի-տի, զէմինին մահսուլաթը արզիյէսի էլեէվմ անընն իւզէրինտէ սաքին օլան նուֆուս ը ինսանիյէյի պիլէ ի՝աչէյէ քեաֆի օլմազ իտի։

ՍՈՒՀԱՐԷԲԱԹ

ՄԱ՝ՏԷՆՃԻԼԻԲ 'ԷՕՄՐԻԻՆՏԷՆ

(Լո՝ՆՖԷ Էֆ. Ճ. Պաղիկեան, 'Ա.ԺՆԲաղ)

Մա՝պէնէրին ենվա՝ը. Մա՝տէնլէրին պա՝զըլարը պու կիւն եափըլմագտա իսէլէր տէ, անլէրին գըսմը ա՝զամը կէչմիչ 'ասրլարընն էսէրի տիրլէր։ Պա՝զըլար պունատան 1,000, պա՝զըլար 10,000, պա՝զըլար 100,000 վէ պա՝զըլար պունատան միլիոնլարճա սէնէլէր էվվել եափըլմըշ տըրլար։

Մա՝տէնլէր ֆարգը նօգթա ի նազարլարտան ֆարգը սընըֆլարա թագսիմ էտիլէպիլիրլէր։ Պիլճիւմլէ մա՝տէնլէրի իքի պապ ալթընտա միւթալա՝ա էտէճէյիզ, պիրինճի սընֆ 'ո՝ղվէ թէսմիյէ էտիլէն մատէնլէր տիր, պունլարտան աթիտէքի իւչլէր էն մուհիմմլէրինտէն տիր։ (1) Ղաղ եաղը։ Ղաղ եաղը 'ուզվի պիր մա՝տէն տիր։ Պիր զէման վար իտի քի, տիւնեանընն իւզէրինտէ՝ չիմտիքինտէն չօգ զիյատ հատտսըզ հիսապսըզ քիւչիւք խուրտէպին իլէ կէօրիւլէպիլէն հայվանաթ վէ նէպաթաթ եաչարլար իտի։ Պունլարընն վիւճուտընն պինասընը թէրքիպ էյլէյէն 'անասըր պաչլըճա քէօմիւր վէ միւվէլլիտ իւլ մա՝ իտի։ Քիւրէ ի արզտա պիր խուսուսի թէպտիլաթ մէյտանա կէլիպ եէրլէր եավաչ եավաչ չէօքմէյէ վէ պու 'ուզվիյաթընն իւզէրինէ գայա թապագալարը կէլէրէք՝ անլէրին իւզէրինի քեամիլէն գափամաղա պաչլատըլար։ Պու մահպուս վէ մէտֆուն օլան 'ուզվիյաթ, զիյր ի զէմինտէ, հէրարէթ վէ ճիւզ՝ի թաղեիդ ալթընտա, թէպտիլ ի չէքլ ու հէյ՝էթ էտէրէք, ղաղ եաղըմըզ նէվ՝ինտէն մա՝տէնիյաթա թէհավվիւլ էյլէտիլէր։ Պիր աղ սօնրա, միւվէլլիտ իւլ մա՝ 'ունսուրու չափուգ այրըլըպ գաչան պիր ղաղ օլտըզը էճլտէն, իշպու թէրքիպաթտա քէօմիւր 'ունսուրու նիսպէթէն չօղալմաղլէ, զիֆթ վէ գաթրան նէվ՝ինտէն մա՝տէնլէր հասըլ օլտուլար։ Պիր աղ սօնրա, միւվէլլիտ իւլ մա՝ քեամիլէն գաչըպ կիթտիյինտէ՝ խալիս քէօմիւր 'ունսուրու գալարագ, մա՝տէն քէօմիւրլէրի վէ եա տա «Կրէֆայթ» տէնիլէն մա՝տէն մէյտանա կէլտի։ Պու քէօմիւրէ թէպտետիւլ էյլէմիչ օլան ղաղ եաղը զիյատ հէրարէթ վէ թաղեիդ մա՝բուզ էտիլտիքտէ, էլմաս տէնիլէն ճէվհէր մէյտանա կէլտի։ (2) Քէօֆ՝ը։ Քէօմիւր 'ուզվի պիր մա՝տէն տիր։ Քիւրէ ի. արզըն թարիխինի միւթէլա՝ա էթտիյիմիզտէ՝ կէօրիւ-

յօրըզ քի, պիր զէման վար իտի քի անտէ տիւնեամըզ չիմտիքինտէն տահա զիյատէ սըճագ իտի. չիմտիքինտէն տահա զիյատէ բուլթուպէթլի իտի վէ քիւրէ ի հավատա չիմտիքինտէն տահա զիյատէ քէօմիւր 'ունսուրու մէվճուտ իտի։ Օլ վագըթլարտա տիւնեանդն սաթհը հէր նէվ' աղաճլար վէ անլէրտէն միւթէչէքքիլ օրմանլըզլար իլէ մէսթուր իտի։ Քիւրէ ի արզտա նակեահ խուսուսի պիր թէզտիլաթ վուգու' պուլտու, վէ եէրլէր եավաչ եավաչ չէօքմէյէ վէ պու աղաճլըզլարըն իւզէրինէ թօփրագ վէ գայալար կէլմէյէ պաշլատը, վէ պիթթապի' մէգիրէթ օրմանլար եէրին ալթընտա մէտգուն գալտըլար վէ պու կիւն պիզիմ ճահիլ քէօյլիւլէրիմիզին եափմագտա օլտըզընը թապի'աթ չօգտան եափմըշ օլարագ, պիզիմ իչիւն եէրին ալթընտա քէօմիւր մախզէնլէրի հազըրլամագտա օլտու։ (3) Տէմիր. Տէմիր տախի 'ուզվի պիր մա'տէն 'ատտ էտիլմէլի տիր։ Թարլալարըմըզտաքի թօփրագլարա գըրմըզը բէնք վերէն չէյ տէմիր տիր։ Տիւնեամըզըն չիմտիքինտէն տահա սըճագ օլտըզը պիր վազթտա, պիր զէման վար իտի քի, տէրելերտէն վէ թէվելերտէն ագան սու վէ սեյլերին քիմեէվի գուվվէթի զայէթ չօգ իտի։ Պու սեյլեր եօլճուլուգ էտեր իքէն բասթ կէլտիքլերի տէմիրի երիտերէք եօլլարընա տէվամ էտերլեր վէ պիր ազ սոնրա պիր չուգուրա, եա կէօլէ եա տա պիր տէնիզ տէօքիւլիւպ քիմեէվի գուվվէթլերի զա'իֆլէշմիչ օլտուղու էճլտէն, երիմիչ օլան տէմիր մա'ի հալտէ գալմայըպ թօփրագ հալինտէ չէօքտիւյիւնտէ, վագթ միւրուրըյլէ պու եօլտա տէմիր թապագալարը մէյտանա կէլտի։ Թապագա թապագա արգասընտան կէլերէք չիմտիքի մէգիրէթ տէմիր մա'տէնլերիմիզ հասըլ օլտուլար վէ պիզ պու կիւն անլերտէն իսթիֆատէ էթմէքտէ իզ։

Իքինճի սընֆ 'ուզվի օլմայան մա'տէնիյաթ տըր։ Պիր զէման վար իտի քի, տիւնեամըզընը գըչրընը թէչքիլ էյլէյէն գայալար տախիլի հէրարէթ վէ թաղեիզ սէպէպինտէն գըրըլըպ պիւքիւլմէքտէ, սըճագ սու փունարլարը հէր թարաֆտա միւշահէտէ էտիլմէքտէ վէ գըչր ը զէմին փարէ փարչէ էտիլերէք քիւչիւք վէ պէօյիւք եարըգլար վէ չաթլագլար մէյտանա կէլմէքտէ իտի։ Իչպու եարըգլարըն իչինտէ, էվվելճէ զիքր էթտիյիմիզ քիմեէվի սըճագ սուլար աշաղըտան եօգարը վէ եօգարըտան աշաղը եօլճուլուգ էտեր իքէն, չամիլ օլտուգլարը մա'տէնիյաթը, ալթունը, կիւմիւշիւ, պագըրը, գուրշունու վէ սա'իր ճէմատաթը թերք էտերէք, օ եարըգլարը եավաչ եավաչ գափամագտա օլտուլար, վէ իչթէ պու կիւն պիզ օչաթլագլարը պուլուպ՝ օրատա տէրանպար էտիլմիչ օլան մա'տէնիյաթը իբրաճ իլէ թէզեիտ ի սէրվէթ էթմէքտէ իզ։ 'Ուզվի օլմայան մա'տէնիյաթ 'ատէտճէ զայէթ չօգ իսէ տէ, պուրատա անլէրտէն իչ էն մուհիմմէրինի զիքր էտէպիլիրիզ։ (1) Պոֆբր. Պագըր գըյմէթլի պիր մա'տէն տիր։ Վէ խուսուսա պա'զէն փէք կէնիչ վիւս'աթտա պուլունմասը անը տահա զիյատէ գըյմէթլի էթմիչ տիր։ Պագըր՝ մա'տէն հալինտէ ֆարգը բէնքլերտէ պուլունը։ Խալիս գըրմըզը եախօտ եէչիլ բէնքլի մա'ի սարը հաթթա սիեահ բէնքլի պագըր մա'տէնի օլապիլիր։ Լաքին չու գատարընը տէյլիմ քի զէմինին սաթհընա հազըն մահալլարտա 'ումումէն եէչիլ բէնքտէ օլան նէվ'ի պուլունուր չէօյլէ քի պիր եէրին թօփրաղընտա միւշահէտէ էտիլէն եէչիլ եա մա'ի բէնք պա'զէն պագըր մա'տէնինին մէվճուտիյէթինէ տէլալէթ էտեր։ (2) Գուրշուն. Գուրշուն մա'տէնի իքի նօգթա ի նազարտան զիյատէսիյէ գըյմէթլի տիր։ Էվվելա գուրշուն պու կիւն սան'աթլարտա գուլլանըլըյօր։ Վէ էքսերիյէ կիւմիւշ վէ ալթունը հավի օլուր։ Իչինտէ ազ չօգ կիւմիւշ պուլունմասը սայքի պիր գա'իտէ հիւքմիւնէ կէչմիչ տիր։ Վէ պա'զէն օլ գատար չօգ կիւմիւշ պուլունուր քի, սալթ կիւմիւշիւ իչիւն անը իչլէթմէք մէնֆա'աթը օլապիլիր։ Գուրշունուն պէյազ աչ թուզունա պէնզէր նէվ'ի վար իսէ տէ, 'ումումէն պուլունանը գուրշուն բէնկինտէ աղըր վէ եումչագ օլան նէվ'ի տիր։ 3) Ալթուն. Ալթուն ատէմլերի Ալլասգանըն տայանըլմազ սօղուղընա վէ Աֆրիգանըն մէրքէզի թարաֆլարընըն թէհամմիլ էտիլմէզ հէրարէթինէ կէօյիւս վէրմէյէ իլզամ էտիլէճէք տէրէճէտէ գըյմէթլի տիր։ Պաչըճա իքի նէվ' ալթուն մա'տէնլերի օլուպ, անլէրտէն պիրիսի, գում ալթունը թէսմիյէ էտիլէն տիր վէ ըրմագլարընը մէճրասընտա վէ տէրելերին իչինտէքի գումլարտա խալիս ալթուն հալինտէ իրիլի ուֆագը պուլունուր, վէ ատէմլեր կիտիպ սու իլէ անլերին ալթունընը թօփրաղընտան այըրմագտա օլուրլար։ Գալիֆօրնիանըն ալթուն մա'տէնլերի պու նէվ'տէն տիր։ Պաչգա պիր նէվ'ի տահա վար տըր քի, տաղլարըն իչինտէ պաչգա գայալար վէ խուսուսա չաղմագ թաչը իլէ գարըչգ պուլունուր վէ պագըր վէ գուրշուն մա'տէնլերի նասըլ իչլէտիլիրլէր իսէ, պու տախի էօյլէ իչլէնիր։

Մ. Ամէրիգա պու կիւն քէօմիւր վէ տէմիր մա'տէնճիլիյի նօգթա ի նազարընտան էն պաչտա տուրույօր վէ պու կիւն տիւնեանդն տէմիր վէ քէօմիւր 'ասրը օլտըզը միւնասիպէթլէ, Մ. Ամէրիգա միլլէթլեր արասընտա էն եիւքսէք մէվգը'ի ինրազ էթմիչ օլուպ թարիգ ի թէրագգըտա իրի իրի ատըմլար աթմագտա աբր։

ԿԷՕՁԷՊԷԼԷՐ

Նէվ'ի պէչէր փէք գաւիմ զէմանլարտա մէտէ-նիյէթ վէ միւնթազամ հիւքիւմէթլէրին պուլունմատըզը վագրթլարտա չուրատա պուրատա ավճըլըգ վէ չօպանլըգլէ իմրար ը 'էօմր էտէր իտի։ Պունա ճօղրաֆիա ի թապի'իտէ նէվ' ի պէնի պէչէրին հալ ը ասլիսի թէսմիյէ օլունուր։ Վիլայէթիմիզ տախիլինտէ իչլերի սիւրիւ պէսլէմէք օլուպ տա պահարտա եայլա սէմթլերէ վէ կիւզտէ կէրի սըճաղ օվալարա կէօչմէք 'ատէթինտէ օլան պիր թաղմ Այտընլը վէ Թիւրքմէն գապիլէլէր պու հալ ը ասլիտէ, վէ թա'լիմ ու թէրպիյէտէն մահրում պիր հալտէ եաչամագտա տըրլար։

Պունլար եիրմինճի 'ասրտա իսէլէր տէ, գըրդ էլլի 'ասր էվվէլին էվլատը կիպի իմրար ը 'էօմր էտիյօրլար։ Մէտէնի պիր տիյարըն թէվապի' վէ սէքէնէսի իսէլէր տէ, Աֆրիգա վէ Ասիանըն գարանլըգ տգսամընտա միւթէմէքքին պէտէվի ագվամ եա գապա"իլ մէսլէք ի հայաթընը թա'գիպ էտիյօրլար։ Պու գապիլէլէրին ուսուլ ը թէ'այեիւշլերի 'ասր ը հազրրընքինտէն ֆարգը օլմաղլէ պէրապէր հէմ քէնտիլէրէ հէմ տէ կէչիպ տէօնտիւքլերի սէմթլէրին էհալիսինէ քէզալիք թապի' օլտուգլարը հիւքիւմէթէ տախի մուզիրր օլմագտա տըր։

Էվվէլա. Պու կէօչէպէ եա սէրսէրի գապիլէլէր ճէվէլանկեահլարը օլան եէրլէրտէ էքին, պաղ վէ պաղչէ մահսուլաթընը սիւրիւլերինէ եայտըրրպ թէվիէլէտէրէք թախրիպաթ իճրա էտիյօրլար, պունլարըն եէք մագսէտի պիթթապի' սիւրիւլերինի սէմիրթմէք վէ թէքսիր էթմէք տիր։ Պու սէպէպտէն եօլլարտան պիր եօլճու կիպի տէյիլ, անճաղ չօպան կիպի կէչէրլէր, վէ սիւրիւլերինի էն էյի մէր'ալար վէ սուլաղ եէրլէրտէն կէչիրիրլեր։

Քէնտիլերին տէյիլ, անճաղ սիւրիւլերինին բահաթընը արարլար վէ իչթէ պու սէպէպտէն անլէր սիւրիւլերինի էքին վէ չայբրլըգլար արասընտան, պաղ վէ պաղչէլեր մէյանէսինտէն կէչիրիպ պա'զէն անգաստին սիւրիւյիւ օրալարա սիւրմէլերի չէօյլէ տուրսուն, սիւրիւլեր զաթէն եօլտան սավմաղա ալըշմըշ իտիքլերինտէն վէ 'ումումէն սիւրիւլեր պէօյիւք վէ արգասընտաքի քիմսէլեր նիսպէթէն ազ օլուպ սիւրիւյիւ դօլայճա իտարէ էտէմէտիքլերինտէն սիւրիւլեր մէզքիւր պաղ վէ պաղչէ վէ էքինլերի եայլըպ չինէյէրէք խարապ էտէրլեր։

Զաթէն ֆագիր վէ փէրիչան օլուպ, թարլա եա թօխումլարը ազ օլտուզընտան եա տա թարլալարընը ֆէննի պիր թարզտա զէր' ու թիմար էթմէյէ մուգթէտիր օլմայան վէ զըրա'աթըն էն սատէ դավա'իտինէ պիլէ ակեահ օլմատըզընտան հասատ իչիւն պախթա կիւվէնէն վէ պիւթիւն կէչիմ վէ իւմիտլերի պու էքին եա պաղլար իւզերինտէ պուլունան պու քէօյլիւլերէ պունտան պէօյիւք զատր օլո՞ւր մը։ Հէման պու սէնէ վիլայէթիմիզին Եէրէպագան, Տիքմէ, Գարաքէօյ վէ Թաշճը գարիյէլերինտէ հիւքմֆերմա օլան զարուրէթ վէ փէրիչանինին պիր պէօյիւք սէպէպի մէզպուր Այտընը 'աշիրէթինին պու նէվ' մու'ամէլաթը նէթիճէսի օլտուզը մա'լիւմ տիր։

Սանէն. Պու սէրսէրի գապիլէլէր 'ա"իտ օլտըգլարը էօլքէլերին օրմանլարընը տախի խասիմլերի տիրլեր։ Կէչտիքլերի եէրլերտէ պիրազ աթէչ եագմագ իսթէտիքլերինտէ պիր միգտար չալը չըրփը ճէմ' էտիպ, աչըգճա պիր եէրտէ աթէչ եագմատան իսէ, օրմանըն մուհաֆազալը պիր գըսմընտա պիր աղաճ քէօքիւ թութուչտուրրրլար։ Պէօյլէլիքլէ սալթ պու աղաճ եանրպ թէլէֆ օլսա չօգ պիր զիյան սայըլմազ իտի։ Լաքին անլէր օրայը պրագրպ կիտէր իքէն աթէչի սէօնտիւրմէզլեր վէ պա'զէն րիւզկեար աթէչի տաղըտրպ պիւթիւն օրմանը թութուչտուրուր։

'Ասրլարըն մահսուլը վէ հալ ը հազրրըն խայլի սէրվէթի օլան օրման քիւլէ թէհավվիւլ էտէր։ Լաքին տահասը վար. պու քիմսէլեր սալթ չօպանլըգլէ կէչինմէքլէ իքթիֆա էթմէյիպ պիր միգտար տա զըրա'աթ եափմագ իսթէրլեր։ Պու մագսէտէ եարայան թարլալարը պուլունմատըզընտան, եա տա սիւրիւպ ֆէլհան էթմէք զահմէթինէ կիրմէք իսթէմէտիքլերինտէն «հօփուր» եագմագ, եա'նի օրմանըն աղաճլարընը քէսիպ տէվիրտիքտէն սօնրա օրայա աթէչ վէրիպ քեամիլէն եագարագ հասրլ օլան քիւլիւն իւզերինտէ թօխումը սաչմագ ուսուլընը իթթիխազ էտէրլեր։ Թօխումը էքտիքտէն սօնրա կէօչէրլեր վէ պահարտա 'ավտէթլերի էանասընտա օ մահսուլը պիչէրլեր։ Պու զայրի թապի'ի թարլալար անճաղ պիր եա իքի սէնէ մահսուլ վէրտիքտէն սօնրա օլ էվվէլքի եէրլերի պրագրպ ախէր եէրլերի եագմազա մէճպուր օլուրլար, վէ իչթէ պէօյլէճէ կիւզերկեահլարը օլան սէմթին օրմանլարընը տիւքէթմէքտէ օլուրլար։ Պու քէյֆիյէթ իսէ սատէճէ տիյարըն քէրէսթէ վէ մահրուգաթընը էքսիլմէսի վէ պու չէյլերին ֆիյաթընը արթմասը տէմէք օլմայրպ՝ եաղմուրը միգտարընը տախի թէնզիլ էտէրէք միւտիիշ վէ պա'իս ի խասարաթ սէյլերին հուսուլընա սէպէպ օլուր։

Ատանայը պասան սէյլերին կիթ կիտէ էլլի եա եիւղ սէնէ էվվէլ օլտուզընտան տահա չէտիտ օլմասընը պիր սէպէպի 'աճէպա պու տէյլի մի տիր։ Օրմանլարըմզ զիյատէ օլսա իտի, նիւզուլ էյլէյն

եաղմուրքն պիր գրսմը աղաճքն քէօքլէրի վասքթա-սրյլէ պէլ' ու հրգզ օլունաճագ, պինա՞էն 'ալէյհ սուլարքն տէրհալ ագրպ տէրէլէրտէ թէրաքիւ-մինէ թէհլիքէ օլմայաճագ իտի։

Սալիմէն. Պու սէրսէրի գապիլէլէր կիւղէրկեահ-լարը օլան մահալլէրտէ արասքրա կեահ թէպտիլ ի գրյաքէթ էթմիչ օլարագ, կեահ տա պունա հաճէթ կէօրմէյէրէք վէ պիլա փէրվա հարամիլիք վէ չէգա-վէթտէ տէ պուլունույօրլար։

Պու նօգթա մա'լիւմ ի 'ամմէ օլմաղլէ թաթվի-լինէ հաճէթ կէօրմէյիզ։

Բաղի'էն. Պու գապիլէլէր պիր կէօնէ թէքեալիֆ ի էմիրիյէյէ թապի' օլմայրպ, 'ասքէր եա պէտէլ վէրմէղլէր։

Խաֆիֆէն. Պու կէօչէպէ գապիլէլէր մէյանընտա թա'լիմ ու թէրպիյէ վէ 'ագա"իտ ի տինիյէ փէք տուն հաթթա եօգ հիւքմիւնտէ տիր։ Անլէր մէյա-նընտա թարզը մա'իչէթլէրինին իճապը մուգթէ-զասընտան նէ մէսճիտ, նէ մէտրէսէ, նէ ֆագրհ, նէ մուլլա, նէ մու'ալլիմ, նէ չակիրտ, նէ Գուր'ան, նէ Բամազան, նէ տէ էլիֆ պա քիթապը պուլու-նուր։ Շու 20նճի 'ասրը միւնէվվէրտէ իգթիսա-տի, ախլագի վէ 'ագլի նօգթա ի նազարտան պու գատար միւհթաճը իսլահ օլան գապիլէլէրին քէն-տի հալլէրինէ պրագըմալարը 'աճէպա պէօյիւք պիր գուսուր տէյի՞լ մի տիր։

'Աճէպա անլէրին պիր մու'այէէն մահալտէ իս-քեան էտիլմէսի, քէօյ վէ գասապալարտա էէրլէչ-մէլէրի իչիւն չարէլէր իսթի'մալը վազիֆէ ի մու-գատտէսէ տէյի՞լ մի տիր։ 'Աճէպա կէրէք քէնտի-լէրինի վէ կէրէք ճէվէլանկեահլարը օլան սէմթլէ-րին էհալիսինի պու խասարաթ վէ զիյանտան խէ-լաս էթմէք իչիւն խուսուսի թէչէպպիւսաթտա պուլունմագ վաճիպ տէյի՞լ մի տիր։

Հաճը ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՔԷՇԻՇԵԱՆ

ԱԼՊՈՒՍԹԱՆԱ ՊԻՐ ԶԻՑԱՐԷԹ

Ալպուսթանտաքի Ինճ. քիլիսէ թարաֆընտան վուգու' պուլան տա'վէթ իւղէրինէ քիլիսէմիզին սարկաւագը Նաղարէթ աղա Մուրատեան ըէֆա-գաթըմըզտա օլարագ, 1910, Ցունվար 20տէ պու-ռատան հարէքէթ վէ Ցունվ. 22տէ օրայա վասըլ օլուպ, Մակարեան Ցովհաննէս էֆ.նին խանէսինէ մուհապպէթլէ գապուլ էտիլտիք։

Ալպուսթանտա իքի Կիրակի կէչիրիպ, իկի Կի-ռակիտէ սապահ վէ իքինտի խրտմէթլէրինտէ ճէ-մա'աթա Ալլահքն քէլամընտան վա'զլար էյլէտիք վէ Կիրակի էօյլէն Լուս. քիլիսէսինտէ պէօյիւք պիր գալապալըզա տախի սէօյլէմէյէ տա'վէթ էտիլտիք։ Ագչամլայքն սա'աթ եարըմտան պէտ' իլէ եինէ պէօյիւք պիր ճէմա'աթա Մար'աչտա իգամէթ էտէն Ալման Մ. Սփիքլը սէօյլէտի. (թէսատիւֆի օլա-ռագ միւմաիլէյհ օրատա պուլունըյօր իտի։) Իքին-ճի Կիրակիտէ եինէ սապահլայքն վա'զ, էօյլէյինտէ Լուս. քիլիսէսինտէ նութգ վէ իքինտիյին Հաղոր-դութիւն վէ վաֆթիզ այինլէրի իճրա էտիլտի, վէ 15 չօճուգլար վաֆթիզ վէ 5 եէնի ա'զալար քիլի-սէյէ զամմ օլունտու։ Քէզալիք քիլիսէնին ֆարգը մէճլիսլէրի ինթիխապ էտիլտի։ Հաֆթա արասընտա տու'ա ճէմ'իյէթլէրի 'ագտ էտիլտի վէ չօգլար իչ-թիրաք էյլէտիլէր։ Իւչ նիքեահ 'ագտ էտիլտի վէ օլ միւնասէպէթլէ տախի 'ա՞իլէ 'էօմրիւնէ 'ա՞իտ պա'զը հագիգաթլար սէօյլէնիլտի։ Քիլիսէնին մէճ-լիսլէրի իլէ քիլիսէնին իչլերի հագգընտա պա'զը թէրթիպլէր եափըլտը, վէ ճիւզ'ի իթթիֆագսըզը-զա պատի օլան պա'զը մէս'էլէլէր տախի հալլ օ-լունտըլար։

Լուս. վէ Փրօ. ճէմա'աթլար պէյնինտէ սամիմի պիր իթթիհատըն պաչլատըզընը կէօրիւպ զիյատէ-սիյլէ սէվինտիք։ Իքի թարաֆքն կէնճլերի պիրլիքտէ հէր Կիրակի պիր արայա կէլիպ, 'ագլի վէ ախլագի վէ բուհանի թէրագգըլարը իչիւն տիւչիւնիւպ վա-սըթալար իսթի'մալ էթմէքտէ, կէճէ մէքթէպլէրի աչմըզ օլուպ, կէնճլերի թա'լիմ էթմէքտէ, սիկա-բա վէ չէրապ վէ բագգընքն մէն'ինէ չալըշմագտա, իչսիզ օլան պիչարէլէրէ իչ պուլմագ իւզրէ եօլլար տիւչիւնմէքտէ տիրլէր։ Պու եէնի հարէքէթէ քահա-նայ վէ աղալարքն միւմանա'աթ էթմէյիպ, պիլ'աքս թէչվիգ էթմէքտէ իտիքլէրինի պա մէսէրրէթ անլա-տրգ։ 'Անասրլ 'Այնթապլը վէ Մ. Թ. Գօլէճի թալէ-պէսինտէն Սարգիս էֆ. նամ կէնճ մէքթէպտէ մու-'ալլիմլիք վէ պու եէնի հարէքէթէ տէ տէլալէթ էթ-մէքտէ տիր։ Քէզալիք 'Այնթապ գօլէճի մէ"զունլա-բընտան վէ Պէյրութ թըպպիյէսի միւնթէհիլէրինտէն վէ պիզիմ տախի մէքթէպ արգատաչըմըզ վէ սէվ-կիւլիւ տօսթումըզ Տօգ. Վարգան Թօփալեան վէ Ալպուսթանլը Գարեգին էֆ. Ժողովարեան պու եէնի հարէքէթտէ միւմաիլէյհ մու'ալլիմէ էյի եար-տըմ էթմէքտէ տիրլէր։

Քեա՞շքի հէր եէրտէ միւթէ'ասսիպանէ միւնա-զա'ալարտան ֆարիզ կէլինիպ, միլլէթիմիզի մա'-նէն վէ մատտէթէն թէրֆի' գըլմանքն եօլլարը հագգընտա իթթիֆագէն իչլէմէյէ պաչլանսա իտի։

Ցունվ. 28է միւսատրֆ Ճիւմ'ա կիւնիւ միլքի-յէ, 'ատիյէ, 'ասքէրիյէ, պէլէտիյէ տա՞իրէլէրի, քէզա Իթթիհատ վէ Թէրագգը ղիւպինին հէվ ա'-զալարը վէ տիկէր Իսլամ էֆէնտի վէ աղալար վէ Խրիսթիյան բու՞էսսա ի բուհանիյէ վէ միւ'թէպէ-

բանը վէ եէրին իսթի'ապ էտէպիլէճէյի գատար տիկէր էֆէնտիլէր Փրօ. քիլիսէ պինասընա տա'վէթ օլունմըշ օլուպ, օրատա պիր զիյնէթ իճրա էտիլտի, վէ օնտա չօճուգլար վէ կէնճլէրին էվվէլճէ հազըրլամըշ օլտուգլարը էզպէրլէրի վէ թէրէննիւմաթը սէօյլէտիլէր. պիզ տախի վագթ ու հալա կէօրէ միւնասիպ պիր մատտէ հազրընտա սէօյլէտիք։ 'Ասքէրի վէ միլլի տա'իրէլէրտէն վէ սա'իր Իսլամ էֆէնտիլէրտէն թահրիրի վէ չիֆահի նութգլար իրատ էտիլտի։ 'Անասըրը մուխթէլիֆէ ի 'Օսմանիյէնին իթթիհատընը լիւզումընտան պահալար էտիլտի։ 'Օսմ. պայրագլար քիլիսէնին գափուլարընտա մէսէրրէթլէ թէմէվվիւճ էթմէքտէ իտիլէր։ Օլ հուզուրտա հիչ պիր կէօնէ պուղղ, 'ատավէթ, իխթիլաֆ եօգ իտի։ 'Այնի պայրագ ալթընտա ֆարգլը 'անասըրտան օլան պիրատէրլէր եէքտիկէրլէրինին էլլէրինի սըգմագտա իտիլէր։ Մէսէրբէթ վէտա'լարը վէ խօշ թէ'սիրլէր ալթընտա բէսմ ի խրտմէթ խիթամ պուլտու։

Ալպուսթանտաքի Իսլամ վաթանտաշլարըմըզ մէտանէ չայան տըրլար։ Կ։բէք 14 սէնէ էվվէլին իղթիչաշընտա, կէրէք պու սօն Ատանա հատիսէսինտէ Խրիսթիյան վաթանտաշլարընը վիգայէ վէ թէսլիյէ էթմէքլէ պէօյիւք ինսանիյէթ իպրազ էթմիշլէր։

Ալպուսթան Ինճ. քիլիսէնին էյի, մունթազամ վէ իւմիտլի պիր քիլիսէ օլտըղը պիզճէ չիւպհէտէն միւսթաղնի տիր։ Ֆագաթ ճաճընըրըզ քի, քէնտինին սէվկիւլիւ չօպանը օլան Վեր. Ստեփան Ցովհաննէսեան վէ մուգթէտիր վէ սէվկիւլիւ վա'ըղը օլան Ցովակիմ էֆ. Գայաեանտան մահրում օլմուշ վէ չիմտի քիւլլիյէն եիւզ իւսթիւ գալմըշ օլմագլա փէք մէ'յուս տըր։ Հէման հասատըն Սահիպինին քէնտի սէֆիլ գալմըշ քիլիսէլէրինէ թէրահհիւմ էտիպ, չափուճագ իշճիլէր թէտարիք էթմէսինի Անտէն թէմէննի էտէլիմ։ Զէյթուն չօպանը

1910, Փեար. 9 Ա. Յ. ՑԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԼԷՅՏԻ ԻԶԱՊԷԼ

Տօգ. Նագգաչեանընն Ինկիլիզճէտէն թէրճէմէ էտիպ, պու կիւնլէրտէ թապ' վէ նէշր էթմիրմիշ օլտըղը Լէյտի Իզապէլ նամ բօմանտան պիր նուսխէ էլտէ էտէրէք, 'ազիմ պիր իշթիյագ վէ տօյմազ պիր մէրագլէ օգուտրգ։ Վագթմըզ միւսա'ատէ էյլէսէ իտի անը պիր տէֆ'ատա օգույուպ պիթիրմէտիքճէ էլտէն պրագմազ իտիք։ Անընն սիլսիլէ ի էֆքեարընտա օլան ճալիպլիք, քիթապէթ նօգթա ի նազարընտան հա'իզ օլտըղը գըյմէթ վէ մուհարրիրէսինին սա'իդասընտա միւշահէտէ օլունան 'ուլվիյէթ՝ էսէր ի մէզքիւրը էմսալի արասընտա պինազիր գըլմագտա իտիլէր։ Մուգատտէմէսինտէ զիքր օլունտըղը կիպի, չիմտիյէ գատար 955 տէֆ'ա թապ' էտիլմիշ վէ 5 միլեօն նուսխէ գատար սաթըլմըշ օլմասը, անընն թահսին ի 'ումումա մազհար օլմուշ օլտըղընա, վէ պինա'էն 'ալեյհ ֆէվգէլ'ատէ հա'իզ ի գըյմէթ օլտուղընա տէլա'իլ ի գավիյէտէն տիրլէր։ Շէօյլէ քի սաթուն ալմազա իգթիտարը օլանլարըն ի.ք ֆուրսաթ իլէ անտէն պիր նուսխէ էլտէ էտէրէք օգուտմալարընը 'ամիզանէ թավսիյէ իլէ, հէր հալտէ մէմնուն գալաճագլարընը թէ"մին էտէրիզ։

Տիգգաթըմըզը ճէլպ էտէն պիր խուսուս՝ միւհթէրէմ էֆէնտինին քէնտի քէսրէթ ի էշղալը արասընտա 428 սահիֆէտէն 'իպարէթ օլան պու քիթապը թէրճէմէ էթմէքլէ իպրազ էյլէտիյի սէպաթ, զայրէթ վէ ֆէտաքեարլըգ օլմուշ տըր։ Միւսաիլէյհին պու զահմէթլէրէ կիրիշմէսինտէ, եալընըզ մագսէտի հէմճինսինէ պիր խըտմէթ ի մուֆիտէտ պուլունմագ օլտուղընա չիպհէ եօգ տըր, վէ պու խըտմէթի իլէ իսմինի պագը սագլայաճաղընա էմին իզ։ Քէնտինէ խուսուսի օլարագ մէմնունիյէթիմիզի 'արզ էտէրիզ։

Քիթապըն միւնասիպ սուրէթտէ թէրճէմէսինտէ վէ քէնտի Ինկիլիզճէ լիսանա մախսուս օլան չիյվէլէրին Թիւրքճէ լիսանա թաթպիգինտէ կէօրիւլէն մուվաֆֆագիյէթ ֆէվգէլ'ատէ չայան ը թահսին տիր։ Անճագ քի մաթպա'ա խաթալարընը քէսրէթի, քիթապըն էյի պաղլանըպ մուհաֆազա էտիլմիշ օլմասը, վէ ֆուգարա թագըմը իչիւն ֆիյ'աթընն էլվէրիշլի օլմասը տիգգաթա չայան տըր։ Իւմիտ էտէրիզ քի պու քիթապտան չօգ սաթըլարագ իքինճի տէֆ'ա թապ'ընա լիւզում կէօրիւլէճէք, վէ եէնի թապ'ընտա մաթպա'ա խաթալարը իսլահ էտիլմիշ, քիթապ էյի պաղլանըպ, հիչ տէյլի իսէ մուգավա պիր գափագ իլէ մուհազա էտիլմիշ վէ ֆիյ'աթը խայրճա թէնզիլ էտիլմիշ օլարագ էհալիյէ թագտիմ էտիլէճէք տիր։

Պու միւնասէպէթլէ չու պիր խուսուսը տախի 'իլավէ էթմէք իսթէրիզ։ Միլլէթիմիզ արասընտա պու դապիլտէն թէհզիպ ի ախլագա մէտար օլաճագ էսէրլէրին դըլէթի ճիւմլէմիզէ մա'լիւմ տիր։ Քեա՛չքի արամըզտա պէօյլէ քիթապլար թէ"լիֆ էտէպիլէն քիմսէլէր մէյտանա կէլսէ։ Պու նիսպէթէն իգթիտարըմըզ տա՛իրէսինէ տիւշմէզ, լաքին չու գատարը գօլայճա եափըլապիլիր զաննընտա իզ։ Ա-եաոքեր պիզէ էճնէպի լիսանլարտա եազըլմըշ օլան մէչհուր էսէրլէրին պիր լիսթասընը թագտիմ էյլէսին, չէօյլէ քի, միլլէթիմիզ արասընտա վագթը վէ իգթիտարը օլան քիմսէլէր անլէրի Թիւրքճէ վէ եա էրմէնիճէ լիսանա թէրճէմէ էտէրէք էհալիյէ թագտիմ էյլէսինլէր։ Ինթիխապ խուսուսընտա Ա-եաոքեր պիր միւրշիտ օլուր իսէ, վագթընը տիրիզ էթմէյէն կէնճլէրիմիզ վէ նագարընը էսիրկէմէյէն զէնկինլէրիմիզ զանն էտէրիզ սայրտա ազ պուլունմազլար։

Ն. ԿԻԻԶԷԼԻՄԵԱՆ

Գահիրէ

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՑԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

—·—

Մէպ'ոսանը 68ինճէ չէրնէ՝ը. Պու իճթիմա'տա զէյլի թէնսիգաթ գանունընընն միւզաքէրէսինէ պաշլանըպ 2ինճի մատտէսի օգունմըշ տըր։ Պապ ը 'Ալիսէ պիր գոմիսիոն թէշքիլի իլէ թէնսիգաթատան միւշթէքի օլանլարընն իշթիքեալարընը տինլէմէք իւզրէ, գոմիսիոն թէշքիլինտէն 'իպարէթ օլան մէզքիւր մատտէտէն պահս էտէր իքէն։ Վէհպի պէյ հէր տա'իրէտէ պիր գոմիսիոն թէշքիլինի թալէպ էթմիշ տիր, պու պապտէ պիր չօգ միւզաքէրաթ ճէրէյանընտան սոնրա նէթիճէտէ մատտէնին էնճիւմէնէ ի'ատէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։ Պա'տէհու 3իւնճիւ մատտէ տախի օգունարագ պունա տա'իր տախի փէք չօգ միւնագաշաթ վուգու' պուլմըշ, վէ նիհայէթ թա'էին ի էսամի իլէ արայա միւրաճա'աթ էտիլմիշ, վէ թօփլանան բէյլէր պիթթանիֆ 24 բէյէ գարշը 137 բէյ իլէ մատտէ գապուլ էտիլմիշ տիր։ — Մէճլիսին 69ընճը իճթիմա'ընտա Մուհասէպէ ի 'ումումիյէ գանուն լայիհասընընն միւզաքէրէսինէ պաշլանմըշ տըր։ Մալիյէ նազըրը ճավիտ պէյ պու պապտէ պիր նութգ իրատ էթթիքտէն սոնրա մէզքիւր գանունընն հէյ'էթ ի 'ումումիյէսի գապուլ օլունտու։ Պա'տէհու գանունընն միւզաքէրէսինէ տէվամ օլունուպ 1, 2, 3, 4, վէ 5ինճի մատտէլէր գապուլ էտիլմիշ տիր։ Միւթէ'ազըպէն պիւտճէնին հազըր էտիլմէսինտէն վէ թաստիգինտէն պահս էտէն 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13իւնճիւ մատտէլէր 'այնէն գապուլ վէ 14իւնճիւ մատտէ էնճիւմէնէ ի'ատէ էտիլմիշ տիր։ Վարիտաթատան պահս էտէն 15, 16, 17, 18, 19ընճը մատտէլէր 'այնէն գապուլ, մէսարիֆաթատան պահս էտէն 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28ինճի մատտէլէր տախի պիլա ի'թիրազ գապուլ էտիլմիշ։ Մէսարիֆաթը սուրէթ ի թէ'տիյէսի հագգընտաքի 29ընճը մատտէտէն 37ինճի մատտէյէ գատար օլան մատտէլէր տախի ճիւզ'ի թա'տիլաթլէ գապուլ օլունմըշ տըր։ — Ատանա թասֆիյէ ի մու'ամէլաթ ը թիւճճարիյէ լայիհա ի գանունիյէսինին թա'տիլ էտիլէն 9ընճը մատտէսի մէվզը'ի միւզաքէրէյէ գոնուլտու։ 'Ատլիյէ մէզքիւր մատտէնին թա'տիլ էտիլմէսինին էսպապը մուճիպէսինէ տա՞իր մուֆասսալ մա'լիւմաթ վէրմիշ տիր։ Պա'տէհու մատտէնին էնճիւմէն ի մախսուսընա հէվալէ օլունմասընա գարար վէրիլմիշ տիր։ 'Ատլիյէ նազըրը իլէ 'Ատլիյէ էնճիւմէնի Ատանա թասֆիյէ ի տուլունաթ հագգընտա աթիտէքի վէճհէյէ ի'թիլաֆ հասըլ էթմիշլէր տիր։ Իլք սէնէ ալաճագլըլարա մէտեունլար թարաֆընտան հիչ պիր ագչէ թէսվիյէ օլունմայաճագ, 2ինճի սէնէ 0/0 10, 3իւնճիւ սէնէ 0/0 15, 4ինճիւ սէնէ 0/0 20, վէ 5ինճի սէնէ 0/0 25 վէ 6ինճը սէնէ 0/0 30 սուրէթիյէ թէսվիյէ օլունուպ 6 սէնէ զարֆընտա թէսվիյէ օլունմասը թէնսիպ էտիլմիշ տիր։ — Արնավուտլըգ մէս'էլէսինէ տա՞իր Սատրա'զամատան իսթիգահաթատա պուլունըլմասընա գարար վէրիլտի։ — Զէյլ թէնսիգաթ գանունընընն 5 վէ 6ինճը մատտէլէրի պէրա ի թա'տիլ էնճիւմէնէ հէվալէ էտիլիպ 7 վէ 8ինճի մատտէլէր գապուլ օլունարագ գանունընն միւզաքէրէսինէ խիթամ վէրիլմիշ տիր։ —Մէճլիսին 70ինճի իճթիմա'ընտա Սատրա'զամ փաշա էվվէլա Լութֆի Ֆիքրի պէյին էվգաֆ մէ'մուրլարընտան Նէճաթի պէյին տիվանը հարպա նէտէն թէսլիմ օլունմըշ իտիյինէ, վէ Իբրահիմ զազէթասընընն թա'թիլի միւնասէպէթիյէ տիվանը հարպը 'էօրֆինին զազէթալարընն թէքրար նէշրլէրի խուսուսընտաքի ի'լանընա տա՞իր խթիզահընա ճէվապ վէրմիշ տիր։ Պու պապտէ Սատրա'զամ իլէ մէպ'ուսան արասընտա զայէթ ուզուն միւնագաշաթ ճէրէյան էթմիշ տիր։ — Պա'տէհու Փրիշթինա վագ'ասընընն սէպէպինէ վէ օլ թարաֆլարտա իտարէ ի 'էօրֆիյէ ի'լան օլունմասընընն էսպապընա տա՞իր վէրիլէն թագրիր իւզէրինէ տախի միւճատէլաթ վէ միւնագաշաթ ը չէտիտէ վուգու' պուլմըշ, վէ 'ագըպէթ պունլարա տա՞իր վէրիլէն իզահաթ քեաֆի կէօրիւլէրէք թա'էին ի էսամի սուրէթիյէ արայա գոնուլմըշ վէ 4 բէյ ի մուխալիֆէ գարշը 183 բէյ իլէ գապինէյէ պէյան ը իւմ ու ի'թիմատ էտիլմիշ տիր։ — Մէճլիսին 71ինճի իճթիմա'ընտա Մուհասէպէ ի 'ումումիյէ գանունը միւզաքէրէ օլունմուշ. Պիւտճէնին գաթ' վէ թէսվիյէ հիսապընտան պահիս օլան 38 վէ 39 վէ 40 վէ 41 վէ 42 վէ 43 վէ 44իւնճիւ մատտէլէր 'այնէն գապուլ էտիլմիշ, 45ինճի մատտէսինին թագրիրլէր իլէ պէրապէր էնճիւմէնինէ ի'ատէսինէ, 47ինճի մատտէտէ «Գանուն ը ճէզանընն 130ընճը մատտէսի» եէրինէ «մատտէ ի մախսուսէսինտէ» ճիւմլէսինին վազ'ըյէ, 45ինճի մատտէսինին պաշընա «միւմթէնի' իւթ թահսիլ,» ճիւմլէսինին վէ «թէքլիֆ իւզէրինէ,» ճիւմլէսինտէն սոնրա «մէճլիս ի վիւքելա գարարըյէ» ճիւմլէսինին գոնուլմասընա, վէ 63ինճիւ մատտէյէ «մուհասէպէ ի 'ումումիյէ միւտիրինին» ի'լավէսինէ վէ մէվատտ ը սա՞իրէնին 'այնէն գապուլլերինէ էքսէրիյէթլէ գարար վէրիլմիշ տիր։ Մուհասէպէ ի 'ումումիյէ գանունընընն հէյ'էթ ի 'ումումիյէսի մագամ ը բիյասէթտէն արայա գոնուլ-

մասը իւզերինէ էքսէրիյէթլէ գապուլ էտիլմիշ տիր։ — Մագամը Սէտարէթին Եէմէնտէ գօրտօն քէմէրլէրի կէօմրիւքլէրի հագզընտա գալէմէ ալընան լայիհանընն կէօնտէրիլտիյինէ տա՛իր թէզքէրէսի օգունարագ միւվազէնէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ — Պա՛տէհու Տաղաւարեան էֆէնտի թարաֆընտան վէպա ի պագարի հագզընտա զըրա՛աթ Նազարէթինտէն վագը՝ օլան սիւ՛ալէ տա՛իր Օրման վէ Մէ՛ատին Նազարէթի նամընա մէ՛մուրէն կէլէն Մէհմէտ Ալի պէյ թարաֆընտան իզահաթ վէրիլտի։ Տաղաւարեան էֆէնտի տէ իզահաթը քեաֆիյէտէ պուլունաը։ Ճէվապէն միւմայիլէյհ Մէհմէտ Ալի պէյ Տաղաւարեան էֆէնտինին վէրտիյի մա՛ալիւմաթըն սօգագտա թօփլանմըշ օլտըղընը իֆատէ էյլէմէսի իւզերինէ մէճլիսատ ՝ազիմ պիր հէյէճան հասըլ օլմուշ, վէ տէվամը միւզաքէրէ գապլ օլմատըղընտան սիւ՛ալը մէգքիւր եէվմի ախէրէ թա՛ալիգ էտիլմիշ տիր։ — Պա՛տէհու իմթիյազաթ գանունընըն միւզաքէրէսինէ պաշլանմըշ 3, 5, 6, 9, 10ընճը մատատէլէրին ՝այնէն քեաֆի կէօրիւլմիւշ, 4, 7, 8ինճի մատատէլէրին էնճիւմէնէ ի՛ատէ էտիլէրէք գանունը մէգքիւրըն պիրինճի միւզաքէրէսի խիթամ պուլմըշ տըր։ — Միւթէ՛ազըպէն Մուհասէպէ ի ՝ումումիյէ գանունընըն էնճիւմէնէ ի՛ատէ էտիլէն 14իւնճիւ վէ 45ինճի մատատէլէրի հագզընտա թէքլիֆ օլունան թա՛տիլաթ իւզերինէ էնճիւմէնճէ իճրա օլունան թասհիհաթ մէճլիսատ օգունմըշ, վէ հէյ՛էթ ի ՝ումումիյէճէ գապուլ էտիլէրէք մուհասէպէ ի ՝ումումիյէ գանունը խիթամիէզիր օլմուշ տըր։

Մէ-ՐԷՆԷՎԷ՛Ե. Գօսօվա վիլայէթինտէն Տախիլիյէ նազարէթինէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ Արնավուտ գապիլէլէրի բու՝էսասը իսթիման էթմիշլէր տիր։ Պունընն իւզերինէ քէնտիլէրինէ Արնավուտլըգտա թաթպիգ ի միւլթէզէմ օլան փրօկրամ տախի կէօսթէրիլմիշ տիր։ Պու փրօկրամըն պաշլըճա նօգթալարը չունլար տըր. (1) Թահրիր ի նուֆուս։ (2) Ախզ ը ՝ասքէր։ (3) Իտարէ ի վիլայէթ նիզամնամէսինէ թէպա՛իյէթ ի թամմէ։ (4) Թիւրուգ ը ՝ասքէրիյէ վէ թիւճճարիյէնին ինչասը։ (5) Խասթախանէլէրին ինչասը։ (6) Պիթիւն գազալարտա մէքթէպլէր քիւշատը։ (6) Ռուսումը տէվլէթին թէ՝տիյէսի։ Գօսօվա վիլայէթինէ խայլը մըգտարտա ՝ասքէր կէօնտէրիլմիշ օլուպ, ըիվայէթէ կէօրէ, անլէր օրատա տա՛իմի սուրէթէ գալաճագ տըր։ —Միւթէվէֆֆա Արփիար Արփիարեանընն «Կարդ ժամուց» նամ էսէրինին մէճլիս ի վիւքէլա գարարըյլէ Թիւրքիայա տուխուլը մէն՝ էտիլմիշ տիր։ — Պիր հաֆթատան պէրու միւսաֆէրէթէն չէհրիմիզտէ պուլունան Սըրպիսթան գրալը կէչէն Ճիւմ՝ա էրթէսի կիւնիւ չմէնտրֆէր իլէ Սէլանիք վէ Այնօրօզ թարիգիյէ Պէլկրատա ՝ավտէթ էթմիշ տիր։ — Պէյրութտան պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ չէհր ի մէզքիւրտէ պիր եումուրճաղ վագը՝ասը կէօրիւլմիւշ տիր։ — Մէքթէպ ի Սուլթանինին իսթի՝ֆա էթմիշ միւտիրի Թէվֆիգ Ֆիքրէթ պէյին եէրինէ Սալիհ Զէքի պէյ վէքեալէթէն թա՝եին էտիլմիշ տիր։ — Թիւրքիատա եափրլաճագ չմէնտրֆէրլէր կիւզերկեահլարընընն քէչֆիյաթը իչիւն Նաֆի՝ա Նազարէթինճէ 5՝հէյ՝էթ ի ֆէննիյէ թէչքիլ էտիլէրէք, վիլայէթէ կէօնտէրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։ — 1ինճի օրտու տախիլինտէ պուլունան 315 թէվէլլիւտիլէրինին ֆո՝ֆ՝ըրը քէչիտէ էտիլմէք իւզրէ իճապ էտէն մէ՝մուրլէր թա՝եին օլունմըշ տըր։

Ինճ. ճէմ. Պու հաֆթա Ատանա հատիսէ ի միւէլլիմէսինին բէս ի սէնէ ի տէվրիյէսի օլմագ միւնասիպէթիյլէ, կէչէն սէնէ պու վագթտա քէնտի սէվկիւլիւլէրինի զա՝յ էթմիշ օլուպ պու կիւն անլէրին մուգատտէս զիքրլէրիյլէ տիլխուն օլան գարիլէրիմիզէ խուսուսա փրօֆէսօր, չօպան, վա՝ըզ վէ մուրախխաս պիրատէրլէրիմիզին ՝ա՞իլէլէրինէ Ռուհ իւլ Գուտսըն թէսէլլիսինի թէմէննի էտէր իզ։ — Աթիտէքի ի՝լան Կիլիկիա իթթիհատընըն իճրա՝իյէ հէյ՝էթի թարաֆընտան Վեր. Ց. Գ. Պիւլպիւլեան իմզասը իլէ պիզէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ «Ալլահ իսթէրսէ պու սէնէ Կիլիկիա Ինճիլի Իթթիհատը Ալաֆրանգա Ցունիս 22յէ միւսատրֆ Զարչէնպիհ կիւնիւ Այնթապտա ին՝իդատ էտէճէք տիր։» — Ֆուգարայա Ա-Եպոքէր իրսալ օլունմագ իչիւն Նազարէթ էֆ. Ըէճէպեանտան իտարէխանէմիզէ 1 մէճիտիյէ իրսալ էտիլմիշ տիր։ — Վեր. Կարապետ Ցարութիւնեան Մար՝աշ պիրինճի քիլիսէտէ օլան խրատմէթինտէն մա՝տա ՝Իլմ ի Իլահի մէքթէպինտէ քիլիսէ թարիխինին թէտրիսինտէ մու՝ավենէթ էթմէքտէ պուլունույօր։ — Էվէրէքտէ էհալիյի գրթալտան գուրթարմըշ օլան գա՞իմմագամը սապրգ Քէմալ պէյ սա՞իր պիր մահալա նագլ ը մէ՝մուրիյէթ էտէրէք, միւշարիլէյհին եէրինէ Զէյթուն գա՞իմմագամը սապրգը Անասթաս էֆ. թա՝եին օլունմըշ տըր։ — Ղազէթամըզ միւ՝էլլիֆլէրինտէն օլուպ տա պունտան 2 հաֆթա գատար էվվել Իսթանպօլ ճիվարընտա քեա՞ին մահալլէրտէ սէյեահաթը թէպշիրիյէյէ չըգմըշ պուլունան Վեր. Ց. Գ. Գրիգորեան պու Սալը սապահը սալիմէն չէհրիմիզէ ՝ավտէթ վէ միւվասէլէթ էթմիշլէր տիր։ — Ուրֆա չօպանը Վեր. Ա. Եղոյեան Հիւսն ի Մանսուր վէ Վեր. Տիգրան Գունտաղճեան Մուսա տաղաւարաքի Ինճիլի քիլիսէլէրի զիյարէթ

էտիպ ճէմա'աթլարը թէսէլի էթմիշլէր տիր։ Վեր. Ց. Գ. Պիւլպիւլեան վէ Մր. Թրօպրիճ տախի Աւագ հաֆթասընտա ճէպէլի Պէրէքէթ քիլիսէլէրինի զիյարէթ էյլէյէճէքլէր տիր։ —Այնթապտա վէ Մար'աշտա պուլյտայրն օգդասը 3 զուրուշա չէգմըշ տըր։ — Մար'աշտան ալտըղըմըզ պիր մէքթուպտա Մարտ 23 տէ Հազրէթ ի Մուհամմէտին Մէվլուտ զիյնէթի փէք մութանթան պիր սուրէթտէ իճրա օլունտուղը, վէ միսլիմ վէ ղայր ի միսլիմ էհալինին տիւքքեանլարը գափատըլմըշ օլտըղը եաղըլմըշ տըր։ Պա'զը պաշգա մահալլէրտէն տէ ալտըղըմըզ խապէրէ կէօրէ օրալարտա տա ղայր ի Միսլիմ էհալինին եէվմի մէղքիւրտէ քէնտի տիւքքեանլարընը գափաթմալարը էմր էտիլմիշ տիր։ Պունուն սէպէպինի անլամատըգ։

Էրմ. ճէմ. Կէչէն հաֆթանըն ճիւմ'ա կիւնիւ. Ազգ. Երեսփ. Ժողով Ղալաթատա ին'իգատ էտիպ քիլիսէ պինալարընտա միթինկլէրին 'ագտ էտիլիպ նուրթգլար իրատ էտիլմէսինէ միսա'ատէ էտիլիպ էտիլմէյէճէյի մէս"էլէսի միւզաքէրէ էտիլմիշ տիր։ Լաքին մէճլիս 'ագտ էտիլմէղտէն էվվել գափունըն էօնիւնէ կուսակցականլարտան 40-50 քիշի ճէմ' օլուպ, օրատան կէչէն ժողով ա'զալարընտան կուսակցութիւնլարա 'ա"իտ օլանլարը ալգըշլամըշլար վէ տիկէրլէրինի ըսլըգլայարագ օնլարա հագարէթ էթմիշլէր, հաթթա Բէ-ղանդէնըն միւտիր վէ մուհարրիրի օլան Բիւզանդ էֆ. Քէչեան իւզերինէ հիւճում էտէրէք միւմաիլէյհի տարպ էյլէմիշլէր տիր։ Քէչեան էֆ. կիւճ հալ եագայը գուրթարա պիլմիշ տիր։ Պու թէհտիտլէր արասընտա իճթիմա' էտէն մէճլիս մէս'էլէ ի մէղքիւրէյի թահթ ը միւզաքէրէյէ պարագ կուսակցականլարա միսա'իտ պիր նէթիճէյէ եէթիշտիրմիշլէր տիր, չէօյլէ քի, միւնասիպ պինալար ինչա էտիլինճէյէտէք միլլի հէյ'էթլէր թարաֆընտան իրատ ը նուրթգ էտիլմէք միւրատ էտիտիքտէ քիլիսէ պինալարը օնլարա այդ օլաճագ, չու գատար քի մէղքիւր հէյ"էթլէր միլլիյէթ վէ տին 'ալէյհինտէ սէօզ սէօյլէնիլմէյէճէյինէ վէ նիզամ ու ինթիզամ մուհաֆազա էտիլէճէյինէ տա'իր թէ"մինաթ վէրէճէքլէր տիր։ Պու իճթիմա' կէրէք վէրիլէն պու գարար վէ կէրէք պու գարարըն վէրիլմէսի իչիւն ա'զամի մէճլիսի իխաֆէ էթմէք իւզրէ կուսակցականլար թարաֆընտան իսթի'մալ օլունան վէսա"իթ ճիհէթիյլէ չայան ը տիգգաթ պիր մէճլիս օլմուշ տըր։ Պունուն իւզերինէ կէրէք Բ. Քէչեան էֆ. կէրէք սա"իր պա'զը ա'զալար քէնտի իսթի'ֆալարընը վէրմիշլէր իսկ տէ, իսթի'ֆալարընը գապուլ էթմէք իսթէմէյօրլար։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

—.—

Շարէ ղէնդրջիրլէրէ. Ռուսիա վէ Ինկիլթէրրանըն մէհաֆիլ ի թիւճճարիյէսինէ պիր Ալման գումփանեասընը Թէհրանտան 'Օսմանը հուտուտ պօյունտա քեա"ին Խանգին նամ մահալէ պիր չէնտրգիէր խաթթը թէմտիտի իմթիյազընը ալմաղա չալըշմագտա իտիյի խապէրինտէն տօլայը էնտիշէ էտիլմէքտէ տիր. լաքին Փէթէրսպուրկըն Պօր" Կաղէթինին պէյանընճա պու էնտիշէ ազալմըշ տըր. զիրա Ռուսիա վէ Ինկիլթէրրա Իրան հիւքիւմէթինէ քէնտիլէրին 'ասքերի վէ թիւճճարի մէնֆա'աթլարընա պու կիպի պիր հիւճում միւսա'ատէ էթմէյէճէքլէրինի պիլտիրմիշլէր տիր։ Ռուսիա իլէ Իրան հիւքիւմէթլէրի արասընտա Իրանտա չէնտրգիէրլէր ինչա էտիլմէմէսինէ տա"իր պիր ի'թիլաֆ մէվճուտ իսկ տէ, պու ի'թիլաֆընը միւհլէթի պուսայ խիթամ պուլույօր։ —Ալման ղազէթալարը պիր Ֆրանսըզ գումփանեասընը Թարապլուս ը Շամտան Հումսա վէ Ֆրաթ նէհրի իւզերինտէ քեա"ին Հիթ նամ մահալա գատար պիր չէնտրգիէր խաթթը թէմտիտի իմթիյազընը ալմըշ իտիյի խապէրինտէն պահա էթմէքտէ տիրլէր։ Պու հավատիսէ կէօրէ՝ Հիթտէ Ֆրաթ նէհրի իւզերինտէ պիր քէօփրիւ եափրլաճագ վէ չէնտրգիէր Պաղտատա գատար թէմտիտ էտիլէճէք տիր։ Պու խաթթ 885 քիլոմէթրօ ուզունլըղընտա օլաճագ, վէ Հինտիսթանա կիտէն էն գըսա եօլ օլաճագ տըր։ Լաքին Ալման մուհարրիրինին զաննընճա, պու խաթթ քէնտի մէսարիֆինի չըգարամայաճաղընտան եափրլամայաճագ տըր։ Եափրլաճագ օլսա, Ալման Պաղտատ խաթթընըն բագիպի օլուր։

Ճէնոռալ Ամբլիֆ. Փէրու իլէ Էգուատոր արասընտա մուհարէպէ զուհուրընա մուխաթարա վար տըր։ Պու մուխաթարա պիր հուտուտ իխթիլաֆընտան նէյ'էթ էթմէքտէ տիր։ Մէզքիւր իխթիլաֆ Էգուատոր ճիւմհուրիյէթինին 1830տա թէ"սիս օլունմասընտան ի'թիպարէն պաշլար։ Պունտան իքի սէնէ մուգատտէմ պու իխթիլաֆընն հալլու ֆասլը իչիւն Իսփանիա գրալը Ալֆոնսոտան հաքէմլիք վազիֆէսինի իֆա էթմէսի ըէճա էտիլտի։ Հէր իքի ճիւմհուրիյէթլէրին մալիքիյէթ իստի'ասընտա պուլունտըգլարը արաղինին վիւս'աթը 100,000 միւրէպպա' միլտէն զիյատէ տիր, վէ լասթիգ, քէրէսթէ վէ պէյքի տէ ալթուն ճիհէթիյլէ զէնկին տիր։ Խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Իսփանիա գրալընը պու պապտէքի հիւքմ ու գարարը 'անգարիպ ի'լան էտիլէճէք, վէ Էգուատորա միւսա'իտ օլմայաճագ տըր։ Էգուատորտա մուգիմ Փէրու սէֆիր վէ գոնսոլոսը 'ալէյհինտէ խասիմանէ նիւմայիշլէր եափրլմըշ տըր։ Պունա մուգապլէլէթէն Փէրունըն փայթախթընտա տախի Էգուատոր սէֆիրի 'ալէյհինտէ նիւմայիշլէր իճրա օլունմըշ տըր։

Պիր Փէրու օրտուսը հուտուա պոյունա կէօնտէ-
բիլմիշ տիր։ Բիվայէթէ նաղարէն, Գոլըմպիա էգ-
ուատորը թէշվիգ էթմէքտէ իսէ տէ, սա՛իր հիւ-
քիւմէթլերին սէֆիրլերի մուհարէպէնին էօնիւնիւ
ալմաղա չալըշմագտա տըրլար։

Իթալիա. Էթնա տաղընըն իչթի՛ալը տէվամ էթ-
մէքտէ օլուպ, պա՛զէն չօգ պա՛զէն տղ մըզտարտա
լավա ագընթմագտա տըր։ 24 սա՛աթտան զիյատէ պիր
միւտտէթ լավա ճէրէյանընընն իլէրիլէմէսի քէսիլմիշ
վէ էհալի արթըգ մուխաթարա կէչմիշ տիր տէյիւ-
զանն էթմիշ իսէ տէ, միւտտէթի մէզքիւրէտէն
սօնրա լավա ագընթըսը եինէ իլէրիլէմէյէ պաշլա-
մըշ, վէ կէչէն Փէնճէշէնպիհ կիւնիւ կէլէն թէլէկ-
րաֆլարտա պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Էթնա տաղընը-
տան ադան լավա սէյլի 14 կիւն իչինտէ 15 քիլօ-
մէթրո դաթ՛ը մէսաֆէ էյլէմիշ տիր։ Օ զէմանա
կէլինճէյէ գատար հիչ պիր գարիյէ պու եիւզտէն
տիւչար ը խասար օլմամըշ իսէ տէ, պիր չօգ պաղ
վէ պաղչէլէր եանմըշ, վէ լավա գարիյէլերտէն պա՛զը-
լարընա եազլաշմըշ տըր։ Էն սոն կէլէն խապէրլէրէ
կէօրէ մուխաթարա կէչմիշ տիր։ —Մր. Բոզէվէլթին
Փափա թարաֆընտան գապուլ օլունմամասընընն էս-
գապպընը Ուֆուգ պէնտիմիզտէ իզահ էթմիշ իզ
տիր։ Միւշարիլէյհ Գրալ վէ Գրալիչա թարաֆընտան
գապուլ էտիլմիշ, վէ անլէր թարաֆընտան
միւշարիլէյհէ իքրամէն պիր զիյաֆէթ չէքիլմիշ տիր։
Էրթէսի կիւն Գրալ հազրէթլերի Մր. Բոզէվէլթի
օթօմոպիլ արապասընա ալմըշ վէ պիրլիքտէ շէհրին
չայան ը թէմաշա մահալլէրինտէն պա՛զըլարընը սէյր
էյլէմիշլեր տիր։ Զարչէնպիհ կիւնիւ սէյր ու թէ-
մաշա իլէ վագթ կէչիրիլմիշ, վէ ագշամլայրն Բօ-
մա Շէհիր Էմինի Մր. Բոզէվէլթէ իքրամէն պիր
զիյաֆէթ վէրմիշ տիր։ Կէճէ եարըսընտա Մր. վէ
Միսիս Բոզէվէլթ Թրէնէ բաքիպէն, Սփէցիայա վէ
օրատան տախի արապա իլէ 100 քիլօմէթրո ու-
զագտա օլան Ճէնօվայա 'ազիմէթ էթմիշլեր տիր։
Իչպու 'այնի արապա եօլճըլըզընը միւշարիլէյ-
հիւմա պունտան 24 սէնէ էվվել թամմ իզտի-
վաճլարը 'ագապինճէ եինէ իճրա էթմիշլեր ի-
տի։ Անլէրին մախտումը իլէ քէրիմէսի անլէրէ ճէ-
նօվատա միւլագի օլաճագլար տըր։ Պուրաճըգտա
չունը տախի զիքր էտէպիլիրիզ քի, Մր. Բոզէվէլթ
քէնտինին սայտա մախսուս սէյեահաթընընն նէթիճէսի
մագամընտա Ուաշինկթրն միւզէխանէսինէ 4,897
մէմէլի հայվանլար, 3,000 սիւրթիւնէն հայվանլար,
800 պալըզլար վէ պիր խայը մըզտարտա պէօ-
ճէքլէր, նէպաթլար վէ տէնիզ պէօճէյի գապուզլա-
ը կէօնտէրմիշ տիր։

Ինկլիթերրա. Ասլզատէկեան մէճլիսինէ տա՛իր
հիւքիւմէթին թէքլիֆլէրինտէն պիրինճիսի կէչէն
փէնճէշէնպիհ կիճէսի 237 բէյէ գարշը 339 բէյ իլէ
գապուլ օլունմըշ տըր։ Պու թէքլիֆ չու տըր.
«Լազըմ տըր քի Ասլզատէկեան մէճլիսի ումուրը
մալիյէյէ 'ա՛իտ գանուն լայիհալարընը բէտտ եախսա
թա՛տիլ էթմէքլիք հագգ ու սէլահիյէթինտէն գա-
նունէն մահրում էտիլսին, վէ մէպ'ուսան մէճ-
լիսինին հուգուգ ու իմթիյազաթ ը մէվճուտէսինի
թէնգիս եախսա թա՛տիլ իչիւն գանունէն պու կի-
պի պիր հուտուտ եա զայտ գօնուլմասընը։» Իչպու
թէքլիֆտէ նէ չէյին ումուրը մալիյէյէ մախսուս
պիր գանուն լայիհասը 'ատտ էտիլէճէյի թահտտ
էտիլիյօր, վէ մէճլիս ի մէպ'ուսան բէ՛իսի հէր
հանկի պիր գանուն լայիհասընընն ումուրը մալիյէյէ
մախսուս պիր գանուն լայիհասը օլուպ օլմատըզը-
նը գարարլաշտըրմագըզա մուխթար պրագըլմագտա
տըր։ —Կէօմրիւք թա՛րիֆասընտա պիր իսլահաթ
իճրասը, եա՛նի Մր. Զէյմպըրլէյնին Ինկիլիզ սէն-
'աթլարընընն հիմայէսինէ մախսուս թա՛րիֆէսինին
գապուլը մէպ'ուսանտան պիրիսի թարաֆընտան
թէքլիֆ օլունմըշ, վէ մէզքիւր թէքլիֆ անճագ 33
բէյ էքսէրիյէթլէ բէտտ էտիլմիշ տիր։ —Քէյրնրօ-
նա վափօրը Ապրիլ 6տա Ամէրիգայա միւթէվէճճի-
հէն Լօնտրատան հարէքէթ էթմիշ, վէ անճագ պիր
գաչ սա՛աթլըգ եօլ գաթ՛ էթմիշ օլտըզը հալտէ ան-
տէ պիր հարիգ զուհուր էթտիյինտէն, Տօվըրա 'ավ-
տէթ էթմէյէ մէճպուր օլմուշ տըր։ Սէկիզնէ 8-900
մուհաճիրի վէ ճէմ'ան 1,000 գատար նուֆուսը
համիլ պուլունմագտա իտի։ Թայմզ տէյօր քի,
«Մուհաճիրլեր չօգճա Ռուսիալըլար իլէ Էրմէնիլեր-
տէն միւրէքքէպ պուլունմագտա իտի, վէ ճիւմլէ-
սի կիւվէրթէ իւզէրինտէ էօթէյէ պէրիյէ գօչուշմագ-
տա վէ սէֆինէ մէ՛մուրլերինին ճիւմլէնին սէլամէ-
թի իչիւն պէզլ էթտիքլերի սա՛յ ու զայրէթլերի
իչքեալ էթմէքտէ իտիլեր։» Պէրէքէթ վէրսին քի
սա՛իր սէֆինէլեր իմտատա եէթիշմիշ վէ եօլճուլա-
ը ընը հէփիսի թախլիս էտիլմիշ վէ կէրչի պա՛զըլա-
ը ընընը պա՛զը եէրլերի եանմըշ իսէ տէ, անլեր-
տէն հիչ պիրիսի ազը սուրէթտէ եարալանմա-
մըշ տըր։

Մէ-ընենվէ'ե. Մ. Ամէրիգայա հիճրէթ էտէն
մուհաճիրլերին մըզտարը ֆէվգէլ'ատտ չօգ իսէ տէ,
չու սոն 11 այ զարֆընտա Մ. Ամէրիգատան Գա-
նատայա 88,000 քիչիտէն զիյատէ հիճրէթ էյլէմիշ
տիր։ —Մարսիլեատա կէմիճիլեր իլէ ինչա՛աթ ը
պահրիյէ 'ամէլէլերինին թա՛թիլ ի եէղալլարը չէհ-
րին թիճարէթինի խայլճա իխլալ էթմէքլիյի թէհ-
տիտ էտիյօր իտի։ Հիւքիւմէթ թա՛թիլ ի եէղ-
ալ բէ՛իսլերի 'ալէյհինտէ հուրրիյէթ ի մէսա՛իյէ
միւտտախլէլ էթմէլերինտէն վէ 'ամէլէյի 'իսեա-
նա վէ թերք ի եէղալա թէշվիգ էթմէլերինտէն տօ-
լայը իգամէ ի տա՛վա էթմէքլիյէ գարար վէրմիշ
տիր։

ՄՐ. ՐՕԶԷՎԷԼԹԻՆ ԳԱՀԻՐԷՏԷՔԻ ՆՈՒԹԳԸ

Մոպոմլը, Էֆէնտիէր

Փրէնս Ֆուատըն հիմայէսի ալթընտա օլարագ պու կիւն չու տարիւլֆիւնունտա նութգ իրատընա մուվաֆֆագ օլտըղըմտան տօլայը սուրէթի մախսուսէտէ սօն տէրէճէտէ մէմնունըմ։ Պիր մէմլէքէթտէ պու կիպի էքեապիրին թա'միմի մէ'արիֆէ ղայրէթ էթմէլերի օլ մէմլէքէթտէ 'ուլում վէ մէ'արիֆին փէք զիյատէ թէրագզը էտէճէյինէ պէօյիւք պիր տէլիլ թէչքիլ էյլեր։

Մա'լիւմինիզ օլտըղը իւզրէ, մէտէնիյէթ ի զարպիյէ պունտան պին սէնէ էվվէլ Էվրօփա հէնուզ ֆէճր ի 'ուլում մուգատտէմաթընտա, եախօտ զուլմէթ ճէհալէթինտէ փուլան օլտրղը պիր սրրատտա մէշհուր Գարթապա տարիւլֆիւնունը 'ուզէմասընը թէ'սիս էտէրէք 'ալէմէ նուրլար սաչմրշ տըր։ Մէզքիւր տարիւլֆիւնունըն թէ'սիսինի թա'զիպ էտէն 'ասրլարտա երինէ օ մէտէնիյէթ պիր չօգ 'ուլում, Իպն ի Պաթութա կիպի պիր չօգ սէյահին վէ ճօղրաֆիյուն եէթիշտիրէրէք 'ալէմէ 'ուլում ուսթատլարը չըգարմըշ տըր։ Իպն ի Պաթութանըն սէյահաթնամէսինէն պիր նուսխէսինի տին էյ էզհար տէրսխանէլէրինէ կէօրտիւմ։ Էսաթիզ ի մէզքիւրէնին թահրիր էթտիքլէրի ասարը կիւզիտէ պիր չօգ 'ասրլարտա 'ալէմ ի ինսանիյէթէ մու'ալիմիք խըտմէթինի իֆա էթտիքտէն սօնրա, պու կիւն տախի քէմալ ը իմ'ան իլէ միւթալա'այա սէզավար պուլունմագտա տըր։ Մէտէնիյէթ ի մէզքիւրէնին զուհուր վէ թէ'ալիսինէ պա'իս օլան էսպապըն մէմլէքէթինիզտէ թէքրար միւյէսսէր օլմասընը թէմէննի էտէրիմ։

Պիր մէմլէքէթտէ պիր տարիւլֆիւնուն թէ'սիս էյլէմէք, օ մէմլէքէթին միւսթագպէլէն թարիգ ի մէ'ալիտէ պէօյիւք պէօյիւք խաթվէլէր գաթ' էտէճէյինէ պէօյիւք իւմիտ թէմէլլէրի վազ' էթմէք տէմէք տիր։ Մա'մաֆի միւնթէհա ի թէրագզրյա վարմագ իչիւն էօնիւնիւզտէ փէք չօգ սըղ եէրլէրին, պիր չօգ գայալարըն մէվճուտ օլտըղընը, սէֆինէնիզի օ սըղ եէրլէրտէն գայալարըն արասընտան կէչիրմէյէ մէճպուր պուլունտըղընըզը ունումամագլըղընըզ լազըմ կէլիր։ Մուխլիս պիր տօսթընըզ, մուվաֆֆագիյէթինիզի թէմէննի էտէնլէրտէն օլտըղըմ իչիւն զիքր էթտիյիմ միւչքիլաթտան պիր, "իքիսի հագզընտա սիզէ իզահաթ վէրմէք իսթէրիմ։

Էվվէլա քենտի մէմլէքէթիմտէ քենտի վաթանտաշլարըմըն նազարը տիգգաթլարընը տա'իմա ճէլպ էթտիյիմ պիր նօգթայա քենտի մէմլէքէթինիզտէ սիզին տէ նազարը տիգգաթընըզը ճէլպ էտէրիմ։ Օ տա տա'իմա խուլուսը նիյէթ, տա'իմա տատըգ թավ'իյէթ սահիպի օլմագ տըր։ Զիւնքի պու եէկեանէ թէմէլ օլմազսա, էմին, սապիթ պիր պինա թէ"սիսի միւմքին տէյիլ տիր։

Պու տարիւլֆիւնունտան եէթիշէճէք թապագա ի միւթէնէվվիրէնին հիւսն ի թահսիլ վէ ահվալընտան մէս'ուլ օլանլարա իլք թէրէթթիւպ էտէճէք վազիֆէ, պու տարիւլֆիւնունըն կէրէք իտարէ ի մալիյէսինին կէրէք ումուրը սա'իրէսինին ումումէն միհվէր ի սըղ ու խթիդամէթ իւզէրինէ տէօնտիւյինիւ հէր քէսէ սէօյլէմէք, իսպաթ էթմէք տիր. չիւպհէ եօգ տըր քի պու տարիւլֆիւնունըն ճիտտէն թէքէմմիւլիւ վէ փարլագ պիր հալէ իսալը պիր չօգ փարալար ճէմ' վէ սարֆընա 'արզ ը իհթիյաճ էտէր։ Մա'մաֆի գաթ'իէն էմինիմ քի պու տարիւլֆիւնուն հիւսն ի իտարէ օլունուր իսէ, պիլատ ը Իսլամիյէտէ էն պէօյիւք վասթա ի նէյր մէ'արիֆ վէ պէլքի Ամերիգա ի չիմալիտէ վէ Ասիանըն ճէնուպ ի ղարպիսինտէ, եա'նի Պահրը Մուհիթ ի Ամլասիտէն թա Հինտիսթան վէ Չին հուտուտընա գատար օլան մէմալիքտէ 'ալ էլ իթլագ էն պէօյիւք վէ էն միւքէմմէլ տարիւլֆիւնուն օլաճագ տըր։

Պու տարիւլֆիւնունտա թէտրիս էտիլմէքտէ օլան 'ուլում ը թա'լիմիյէ վէ իճթիմա'իյէ վէ իգթիսատիյէ վէ սընա'իյէնին մէմալիք ի մէզքիւրէ ի սա'իրէտէ 'ազիմ պիր թէ'սիր իճրա էթմէսի լազըմ կէլիր։ Զիւնքի Մըսըր գրթ'ասը փէք պէօյիւք պիր էհէմմիյէթի հա'իզ պիր մէրքէզ ի հարպի տիր։ Պու էհէմմիյէթ իչպու գրթ'անըն մէվզը' ի ճօղրաֆիսի իլէ ահվալ ը սա'իրէսինտէն նէյ'էթ էտիյօր. ֆաղլա օլարագ պու տա չայան ը թէչէքքիւր տիր քի պու կիւն Մըսրըն իտարէսի պու տարիւլֆիւնունըն քէմալ ը սերպէսթի իլէ թէրագզը էթմէսինէ, չարգընը թա'լիսինի մուճիպ մէսա'իլ վէ 'ուլումըն թէտգիգ վէ թա'լիմինէ փէք զիյատէ միւսա'իտ պուլունմագտա տըր։

Մա'մաֆի պու տարիւլֆիւնունըն էհէմմիյէթի եալընըզ չարգա միւնհասըր գալմամալը տըր։ Մըսըր ղարպ իչիւն նասըլ իսէ չարգ իչիւն տախի չիմտիյէ գատար պիր մէրքէզ ի հարպի թէչքիլ էթմիչ իտի։ Պու մէվզի'ինի պունտան սօնրա տախի մուհաֆազա էտէճէք տիր։ Զիւնքի Մըսըր չարգ վէ ղարպ արասընտա կիւնտէն կիւնէ թէվսի' վէ թէզայիւտ էթմէքտէ օլան պիր թարիգ ի թիճարէթ օրթասընտա վագը' տըր։ Պինա"էն 'ալէյհ իչպու տարիւլֆիւնունը իտարէ էտէնլէր պունը եալընըզ միլէլ ի Իսլամիյէ իլէ պունլար իլէ պիր վաթանտա եաշայան միլէլ ի զայր ի միւսլիմէյէ պիր վասթա ի

թէրագզը վէ թա'ալի զըլմազլէ իքթիֆա էթմէ-մէլի տիր։ Պէլքի էօյլէ պիր հալ ը թէրագզը վէ ի'թիլայա իսալ էյլէմէլի քի զարպա տախի զիյա նիսաբը 'իրֆան օլսուն։ Պիր չակիրտ էնլիյէթ վէ խուլուսը նիյէթ վէ զէքեատէն տէրէճէ ի քիֆայէտէ հիսսէտար օլուրսա, քէնտիլէրինտէն 'իլմ էօյրէնտիյի մու'ալլիմլէրէ եարտմ էտէ պիլիր։ Շու հալտէ պու տարիւլֆիւնունէն զարպա տախի նուբ սալմասընը իմքեան տախիլինտէ 'ատտ էթմէլի տիր։

Թութարզընը պու թարիգ ի թէրագզրտա մուվաֆֆագ օլմագ իչիւն տա'իմա ինթիզամա, տա'իմա հիւրմէթ ի 'ամմէյէ մազհար օլմաղա չալըշմալըսընը։ Ճէմ' էթմէք իսթէտիյինիզ էմվալը էլտէ էթմէք իչիւն եօլսը զ սարֆիյաթա միւսա'ատ էթմէտիյինիզտէն, տարիւլֆիւնունէն իտարէսինտէ էն քիւչիւք սարֆիյաթա պիլէ տիզզաթ էթտիյինիզտէն խալզ էմին օլմալը տը, պունա զայրէթ էթմէլիսինիզ։ Էօյլէ պիր ի'թիմատ հասըլ էտէրսէնիզ հէր քէս մու'ավէնէթինիզէ գօչար, չիւնքի վէրէճէյի ի'անէլէրին մահալընա մասրուֆ օլաճաղընա էմին պուլունուր։

Սանիյէն տարիւլֆիւնունէն ումուրը մաղիյէսինէ նասըլ տիզզաթ էտէճէքսէնիզ, ումուրը թա'լիմիյէսինէ տախի 'այնի տիզզաթը սարֆ էթմէքլիյինիզ իճապ էտէր։ Խարիճի կէօսթէրիշէրտէն, պօշ իտտի'ալարտան, տինի, միլլի, սիյասի թէ'ասսուպլարտան զաթ'իյէն իճթինապ էտինիզ։

Կէրէք Ամէրիգա, կէրէք Էվրօփա տարիւլֆիւնունէրընտա սիզին իչիւն չայան ը իսթիֆատէ վէք չօգ չէյլէր վար տը։ Ցագաթ նինէ օ տարիւլֆիւնունէրտա մուճիպ ի մազարրաթ վէ չաեան իճթինապ չէյլէր տէ վար։ Շու հալտէ անկլիտէն մուֆիտ օլան էյի չէյլէրի իզթիպաս էթմէտէն էվվէլ էյի թէտզիգ էթմէլիսինիզ վէ միւսթահսէն օլտրգլարընա գանա'աթ հասըլ էյլէմէտէն իզթիպաս էյլէմէմէլիսինիզ։

Սէյեահաթ ը թա'լիմիյէտէն իճթինապ էթմէքտէն զիյատէ սէյեահաթ ը մա'նէվիյէտէն իճթինապ էթմէքիյինիզ իզթիզա էտէր։ Իքմալը թահսիլ իլէ մու'ալլիմ օլարագ 'ավտէթ էթմէք իւզրէ Էվրօփայա թալէպէ կէօնտէրիյօրսընըզ։ Օ եօլտա թալէպէ կէօնտէրմէք լիւզումը միւհթաճ ը իզահ տէյիլ տիր. չիւնքի պու տարիւլֆիւնունէ Էվրօփա վէ Ամէրիգա տարիւլֆիւնունէլարընտա ճարի օլան թէտրիսաթա, թարզ ը թա'լիմէ պիկեանէ օլմամագ լազըմ կէլիր։ Անճագ պու թալէպէնին էն սոն թէրագզյաթըն էսասընը թէչիլ էտէն մա'լիմաթըն իքթիսապընա էհէմմիյէթ վէրմէլէրի, զարուրի օլմայան չէյլէր իլէ վագրթ զայպ էթմէմէլէրի, միլլի միւթէմէտտինէնին սէյեահաթ ը մէտէնիյէսինտէն իսկ ճիտտէն իճթինապ էյլէմէլէրի լազըմ տըր։ Պու խուսուստա սոն տէրէճէտէ սչրգ կէօզ օլմագ զարուրի տիր։ Ղարպտա իզտիյատ ը գուվվէթի, նէչրի 'ատալէթի, թէմեիզ ի մա'իշէթի թէ'մին էտէն էսպապ ը մէտէնիյէթի իզթիպաս էտէրէք պունլարը մէմլէքէթինիզտէ թաթպիգ էթմէյէ մէճպուրսընըզ։ Ցագաթ օ 'ալէմլէրին պօշ կէօսթէրիչլէրինի ; սէյեահաթընը ալմաղա ասլա պօրճ տէյիլսինիզ։ Թալէպէ ի 'ուլում պիլմէլի տիրլէր քի օրայարտա հէմ հասանաթ հէմ տէ սէյեահաթ վար տը։ Հասանաթը ալմագ սէյեահաթա գատիրլմամագ լազըմ կէլիր։

Մաղա'զէ Է-ր

1910 Ապրիլ 1/14.

ԱԱՐՐԱՖԻՑԷ. Էսհ միւպէտ. գփնտը.	Լ. Օ.	102	15		
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.	»	Ֆրգ.	217	25	
Ա. Գրէտի Ֆօնսիյէ Էժիպսիէն	»		321		
Բ. » » »	»		271		
Պանդ Նասիօնալ տը Կրէս	»		424		
Մէճիտիյէ զրշ.	108	8	Գրըմից զրշ.	50	
Մէթալիք զրշ.	99		Լիրա Ինկլիզ »	110	2
Կիւմիւշ ուֆգ. »	104	35	Կմշ. ՀՆԹ. 6սը »	59	
Նափոլէօն	87	12	Գարպօն գա'իմէ	8	60

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԷ

«Ընէ՞ միւպարէք տիր բուհճա ֆագիր օլանլար»	Յ. Գ. Գ.	367
Մր. Բօզէվէլի վէ Փափա	Հ. Մ. Ա.	368
Մուվաֆֆագիյէթ		370
Ատէմ վէ քիթապ		371
Շէմէնտֆէր խաթիրընէն զէրբէլմէշ տէմիրլէրի վէ 'ատէթ		372
Իճթիմա' ի ֆէնալըգլարը մէնպա'ը	Մ. Մինասեան	372
Մա'տէնճիլիք 'էօմրիւնատէն	Լ-ՐՖԷ Էֆ. Յ. Պոպիէան	374
Կէօչէպէլէր	Կարապետ Յ. Գեչէչեան	376
Ալպուսթանա պիր զիյարէթ	Ա. Յ. Յարութիւնեան	377
Լէյտի Իզապէլ		378
Շու՞ունաթ ը սիյասիյէ		379
Մր. Բօզէվէլին Գահիրէտէքի նութգը		383

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՊԻՆՃԱՆՃԻԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ